Päewaleht

Tänast le hte 10 külge.

Esmaspäewal hinnata kaasandena
pilke- ja naljaleht „KRATT“.

Tegew toimetaja K. A. HINDREY.

TOIMETUS ja TALITUS: Pikk tän. 2. Kontor awatud 9—5. Arijuhi kõnetunnid 9—11, 4—5. Aadress: „PÄEWALEHT“. Tallinn, postkast 87.

TELEFONID: Päewaunudised 17-96. Tallinna teated, rahwamajandus ja õhtune walwekord —847. Arijuht ja kontor 311, kassa ja arweosakond 23—54, trükikoja kontor 11—62. kauplus (Jaani t. 6) 15—18. Tel. 22—68.

Uksik nu

Tellimise hinna
1 kuu postiga — 150 marka
2 kuud „ — 300 „
3 „ „ — 370 „
Üle 3 kuu korraga tellimisel, iga järnewa kuu eest 120 mk.
Wäljamaale 400 marka kuus

1 kuu p
2 kuud
1 „
Jgajärg
Aadres

Kuulutuste hinnad kuulutuste külje 12 mk., teksti sees 15 mk. ja teksti s 18 mk. mm. weeru eest. Kohaotsimise sees kuni mk. 250: poole hinnaga. Kuulu ei kindlustata. Kuulutusi wõetakse kuni kella 2 p. l. wastu, aga reedeti ja

Käsikirjad hoitakse alal ainult sell

Nr. 341 № ..... Keskнädalal, 14. detsembril 1927 X

MEDEA 10. DETSEMBER
AINULT ÜKS NÄDAL
JÕULUNÄITUS
OMAPÄRASED JOONISTUSED
PARIISI JA LONDONI MODELID
ÄÄRMISELT ODAWAD HINNAD
KUNST JA TÖÖSTUS MEDEA
SUUR ROOSIKRANTSI TÄN. 15.

RUTAKE!!
Suurewiiseline **jõuluwäljamüük. Meester.** ja **naister.** üliriided äärmiselt odawa hinnaga.
Walmisriieteäri
A. RYBACK
Wene tän. 4.

Odawad taskulambi patareid ja kestad.
W. ENGEL
PIKK 45. KÕNETR. 26-53.

Kapten W. Horst †.

Gripist arenes rike kopsus, mis wiis hauda tüsedamaid mehi meie meremeeste peres.

Matused reedel.

Esmaspäewa õhtul lahkus surma läbi laialdaselt tuntud tegelane Eesti meremeeste perest kapten Woldemar Horst wiiekümneüheksas eluaastas.

Ühekja kuud sundis raske ja kurnaw haigus teda woodis wiibima, kuni ta elukäunal kustus. Haigus sai alguse külmetusest ühe Kunra rannal päästetud laewa järelewaatusel käesolewa aasta weebruari lõpul. Haigust peeti alguses gripiks, kuid hiljem tekkisid tundemärgid tugewast rikkest kopsus. Suwe lõpul sai tarwiliseks lõikus rinnakoopas. Lõikus õnnestus hästi ja haige seisukord andis paranemise lootust. Kuid kauaegne lamamine woodis wiis seedimise ja neerude tegewuse korratusesse, millele üldine organismi nõrkus ja lõpuks surm järgnes.

Tegutsedes ligi 40 a. Baltimere rannikul laewade päästetööde alal wäga heade tagajärgedega omas kadunu suure lugupidamise kodu- ja wälismaa meremeeste hulgas. Tema kärsitu waim ja elurõõmus iseloom wiisid teda kokku laialdaste ringkondadega maal ning suurendasid tema sõprade ja austajate ringi, millele tänane surmasõnum kogunu uskumatuna wõis paista. Tuttawate meeles seisab W. Horst alati kui tüübiline „merekarn“, tugew, terwe, liiknw, täis wõimsat energiat, kelle ülmumine randunud laewale tormisel ööl hirmunud ja surmaga wõitlewale meeskonnale kahtlemata lootust ja abi päästmise peale pidi tooma.

*

W. Horst on sündinud Paldiskis 1868. a. kaupmehe pojana. (Tema isa oli pärit Läetsi küla st, ema Paide ligidalt Roosiallikult.) Wanemate 12 lapsest on ta wiies.

Hariduse sai W. H. Tallinna kreiskoolis, mille ta 1884. a. lõpetas. Kohe asus ta Ameerika ja Inglise laewadele teenistusse. Nelja-aastase rännaku järele astus ta 1888. a. Paldiski merekooli, sooritas seal järgmisel aastal korraga rannasõidu kapteni ja kaugesõidu tüürimehe eksamid. Selle järele asus ta Balti päästeseltsi laewa „Meteori“ tüürimehe ks. 1890. a. sai ta esiteks päästelaewa „Freia“, siis „Rabotniku“ ja „Wolga“, edasi „Karini“ kapteniks, millel ta kuni 1901. a. töötas. Pärast usaldati tema kätte kõige suurem seltsi päästelaew „Meteor“, mida ta kuni 1914. a. juhtis.

Teenistuses B. p.-seltsis omandas kapt. Horst rohkesti kogemusi oma tegewuse alal, wõitis laialdast lugupidamist ja kuulsust, nii et Wene walitsus Jaapani sõja ajal teda kaastööle kutsus lahingulaewade „Retwisani“, „Tsesarewitschi“ ja „Poboda“ päästmise juures Port-Arturi all. Need tööd, mis iseäranis raskete oludel täita tulid ja hästi õnnestusid, tõstsid kapt. Horsti kuulsust tunduwalt.

Suure sõja lahtipuhkemisel 1914. a. kutsus Wene walitsus W. Horsti oma teenistusesse ja usaldas tema kätte päästetööd Balti merel. Sõja jooksul on tema juhatusel umbes 30 suuremat ja wähemat laewa päästetud, nende seas soomuslaewad „Sewastopol“ ja „Petropawlowsk“.

Wene walitsus hindas hr. W. Horsti teeneid kõrgelt ja annetas temale selle tunnistuseks rea aumärke.

1917. a. alul oli W. Horst aga üks agaramatest õhutajatest Balti päästeseltsi aktsiate Eesti ringkonna poolt omandamisel. 1918. a. alul waliti ta seltsi asjaajajaks direktoriks, mis ajast peale selts end tublisti on korraldanud ja oma tegewust laiendanud, eriti rannasõidu alal.

W. Horsti tegewus on Eesti mereasjanduses suuri tagajärgi saawutanud. Tema sõprade keskel jääb temast hea mälestus järele.

GLORIA-PALACE

Täna kauaodatud hiilgaw esietendus! „Siirius-Film“ suurteos wa

Suurim ja parim seni lawastatud Eesti filmidest!

Eesti rahvas ajaloo suurel pöördepunktil, kuulsus- ja võidurikkas Vabadussõjas heroilises võitluses s vama vastasega, ülõpilaselu, rahuliku töö ja veriste võitluste päevad, õrn armastus ja murdmatu kangelasr tab suurfilm

Noored kotka

Käsikiri kirjanik Oskar Lutsult ja Th. Lutsult.

10 suurt jagu haaravaid sündmusi ja kauneid pilte, mis on luu meie luust ja liha meie lihast. Grandio nid Vabadussõjast 4000 tegelase osavõtul. Kommunistide valitsusaeg Eestis. Kõik see tehniliselt ja kunst õnnestunud filmis, mis on Eesti filmitööstuse meisterteos, millega algab uus ajajärk Eesti filmitööstuses.

Peaosades:

1) üliõpilane — A. Waino, 2) sepp — J. Nõmmik, 3) sepa õde — E. Põder-Roht, 4) sepa em 5) metsavahi tütar — A. Luts, 6) talusulane — R. Klein, 7) Eesti vabatahtl. ülem — W. Kurg, 8) Reintalu, R. Ratassepp.

Mis ütleb arvustus?

K. A. H(indrey) „Pvl.“ nr. 336, 9. dets. 1927. a. . . . „film „Noored kotkad“ on osalt üllatav tab meie vabadusvõitlust ning ületab oma lahingupiltidega kõiki suuri rahvusvaheliselt tuttavaid lõõkfilme se kuski nii haaravat lahingutegevust nii kaunil maastikul näinud olevat.“ . . . „Sellest küljest oleks see f eksportfilmiks.“ . . . „sest õige kinoinstinkt on siin pilte valmistanud täis hoogu ja temperamenti, liikuvu

Arvustaja J. J. „Vaba Maas“: . . . Nii siis — mäng oli üldiselt hea, ülesvõtted õnnestunud, voolus põnev, sisemängus küllaltki köitev ja loogiliselt keskendatud.“ . . .

Kunstikriitik J. P(ert) „Postimehes“: . . . . „Th. Luts on ära teinud „Noorte kotkate“ filmimi — Näitejuhi esikteos enam õnnestunud, kui eelmised. . . on mõjuvaid stseene: meie vabatahtlikkude liinile j rongi kohalesõitmine, lai suure lahingu ala; fugaaside kaudu edasiantav korralik granaadilõhkemise illusio

Ratsarügemendi 10. aastapäewa paraad ja uue lipu a
„Ufa“ nädalaringwaade- Wiimased maailma uudised ja Pariisi wii

Pilte saadab „Gloria-Palace'i“ sinfooniaorkester hra V. Tago juhatusel — eriti kokku seatud muusika

Paspartuud ja aukaardid sellele eeskavale maksvuseta.

Seansside algus kell 5.30, 7.30 ja 9.30 õhtul.

Rahvatungi äraholdmiseks palutakse tulla seansside alguseks.

Esietendus! „BI-BA-BO“ Wiru tän. 9. Sensatsioon!
HARRY PIEL'I
kardetaw wõistleja
CARLO ALDINI
omas salong-sensatsioon-suurteoses
„ÜKS KÕIGI WAS
10 kaasakiskuwat ja põnewat waatust rahata miljonäri juhtumistes rikkas lumises mägestikus, metsades, kabareedes ja seal, kus miljonäri
Peaosades: **Carlo Aldini, Ruth Weyher** ja
Peale eeskawa **Ameerika grotesi**
Algus kell 5 p. l. Algu

Kinoteater **Royal-Vio** Wiru tän. 10.
Wiimased päewad suurepärane piltide eeskawa Kõik uus! Esimest korda Tallinnas!
Tsirkuse cowboy
Kaasakiskuw sensats.-dr. 8 jaos täis hirm. üleelamusi, huwit. hädaohtlikke juhtumusi. Tegewus sünnib wäikeses Kalifornia linnakeses. Peaosas kuulus trikkidenäitleja, parim ratsanik galantne cowboy **BUCK JONE**.
Uus! „Wäsinud ratad“ Ameer. lõõkkom. 2 jaos. Peaosas: mitteületrumbataw koomik **Percy.** Peale eeskawa tõbus Ameerika kom. 2 jaos.

Esietendus kino **REKORD** Wiru 4, passaažis.
Filmikunsti ülim looming. Ainult „Rekord'is“ suurim seltskondline aastasündmus. **„TANTSIW**
Lia Mara — Ben Lio
ALGUS KELL 5, 7, 9. Isegi need, kes kunagi kinos ei käi, waatawad seda filmi. Et publiku tungi ära hoida, mestele seanssidele.

O.-ü. ESTONIA-FILM

Kino **ENDLA** Nõlitusplatsil.
Ainult täna! Wiimast päewa!
„Kewade une
Traagikomöödia 8 waatuses. **Wold. Pätsi** (junior) lawastus.

Kinoteater **Kungla** W. Pärnu m. 31.
Ülihuwitaw kahekordne eeskawa, kaks suurt meisterteost, mis pakuwad kõike, mis meeldib
„Naispataljon“ Esimene paroodia maailma stseenid marutule all. Seni silmil, nüüd nauditakse na
Pompei wiimased päe
Meisterteos 10 j. Peaos.: **Wiktor Warkoni** ja **Bernhard Götzke.** Filmitud laawa ja tuha alt wäljakaewa
3) **Ameerika nali.**

Kino **„Forum“** Narwa mnt. nr. 13, kõnetr. 19-67.
14. dets. suur kahekordne eeskawa!
Constance Talmadge!! Ameerika kuulsad näitlejad **Ronald C**
„Tema õde Pariisist“
Algus kl. 5, pühap. kl. 2. 2) **„UUS WALGUS“**, Draama Marion Davies'i ja Conrad Na

Kinoteater **„Skala“** Wabriku tän. 8.
Betty Bronson, Milton Sills. **„Tundmata naine“**
Draama 7 jaos A. Bissoni romaani järele. Peaosas **P. Fredrik.** Süütu ema kurbmäng. **Mehed, hoidke oma naisi!**

Paradiisi saar. Haruldane filmiteos mere saarest, eksoo kõigile tuntud kangelane Ben-Hurist — B SILLS. 3) **Ameerika nali.**

Kullasepa tän. 7. Ei ole reklaam, aga tõde. Kullasepa tän. 7.
Pühade hooajaks kõik kaubad hinnaalandusega.
Kõik delikatess- ja konserwkaubad
25% odawamad.
Kõik kaubad kõrgewäärtuslikud.
Astuge sisse ja tõenduge!
ED. KEEROJA
Kullasepa tän. 7. worsti- ja kalakonserwikauplus. Kullasepa tän. 7.

I järgu naisrätsepp
Uus tän. 9-1 Petrogradist Uus tän. 9-1
wõtab weel **tellimisi pühadeks wastu** palitute, kasukate ja igasugu nahkmantiite peale. Töö kiire ja korralik. Samas müüa eht sinisest rebasest boa (pessets).

Kõige odawamini ostate meeste- ja naisterahwa
walmisriideid
walmisriieteärist
S. Turiu m. 6.

Elektriga keetmine teeb lõbu
nii rikkale kui ka waesele ja igale perenaisele! Elektrikeeduriistu müüb odawast:
A.-ü. Drommeter & Ko
Lai tän. nr. 5.

G. Heinmann,
kondiitriäri ja kohwik
S. Karja tän. 4 Kõnetr. 20-47
Wäljaspool wõistlust
tordid, koogid ja küpsised.
MESIKOOGID!

DAAMIDE KUBARAID suures wolikus. Harju tän. 27. Moeäri **J. Lutz.**

„Laste Rõõm“ on laste

12. detsembril s. a. lahkus surma läbi peale pikaldast, rasket haigust meie kauaaegne lugupeetud juhatuseliige

härra kapten Woldemar Horst.

Meie mälestame teda alaliselt tänuga.

Eesti Kinnitus-Aktsia-Seltsi „POLARIS'e" juhatus.

Esmaspäewal, 12. skp. kl. 6,15 m. p. l. lahkus meie hulgast pärast pikaldast, rasket haigust minu armas mees, meie kallis isa, wend, onu, kälimees ja naisewend

kapten Woldemar Horst

sünd. 12./24. weebr. 1868.

Kirstupanek teisipäewal, 13. dets. kl. 7 õhtul leinamajas, Niine tän. 1/13. Matmine 16. dets. kl. 12,30 p. l. Olewiste kirikust Rooma-Katoliku surnuaiale.

Leinajad omaksed.

Eile kell 6.15 õhtul lahkus pika, raske haiguse järele meie kauaaegne asjaajaja-direktor

kapten Woldemar Horst.

Temas kaotasime truu sõbra ja hea nõuandja, keda austawalt mälestame.

Tallinnas, 13. dets. 1927.

Balti Päästeseltsi juhatus.

Kaubandus-tööstuskoja laewasõidu sektsiooni juhatuse esimeest

WOLDEMAR HORST'i

mälestab kaubandus-tööstuskoda.

---

12. detsembril s. a. surma läbi lahkunud oma lugupeetud nõukogulliget

härra Woldemar Horst'i

mälestawad leinas

Eestimaa Tööstuse ja Kaubanduse Panga nõukogu ja juhatus.

Endist ametnikku

Ernst Rosenberg'i

mälestawad

sadamatehaste walitsus ja ametnikud.

Tallinna Eesti Kirjastuse-Ühistu trükk.

Poola ja Leedu lepitatud.

Rahwasteliidu söa lepitamisel. — Poola ja Leedu wahel sõjaseisukord lõpetatud. — Edaspidine wahekordade arenemine oleneb Leedust.

Rahwasteliidu sõbrad ja pooldajad wõiwad jälle head meelt tunda. Ta on midagi korda saatnud, mis tema prestiisi kõrgemale tõstnud ka nende silmis, kes seni temasse õige skeptiliselt suhtunud.

Rahwasteliidu abiga on korda läinud wähemalt esialgseks seisma panna Balti riikide ebateadlikku balkaniseerimise käiku, mis algatuse saanud Leedult. Mõlemad wihased wastased, Poola ja Leedu, on tõotanud lõpetada nende wahel ile wite aasta püstnud wereta sõjaseisukorra.

Poola-Leedu aastaid kestnud tüli ei olnud õnnetuseks mitte üksi noortele Balti riikidele, waid ühwardas kardetawaks saada kogumi Euroopa rahule. Niihästi Saksamaa kui ka Nõukogude Wenemaa ammutasid selleest aegajalt enesele polititilist tooresmaterjali, mille ümbertõõtamist ja ümbertõõtamise wiise teised riigid pealt ei wõinud waadata ilma närweerimata. Poola-Leedu tüllis peituwat hädaohtu, eriti Balti riigele, hindas tõsiselt kõige enne kadunud Läti wälisminister Meierowicz, kes otsekohe peale tüli tekkimist asus abinõusid otsima wastaste lepitamiseks. On põhjust arwata, et omal ajal sel Balti riikide andekamal polititikamehel lepitamine õnnestunud oleks. Meierowiczi enneaegne surm tegi neile lootustele lõpu. Aastaastalt wõttis tüli järiest terawama kuju, nii et ta hakkas juba tõsiselt Euroopa rahu ähwardama. Wahele pidi astuma autoriteetsem wahemees — Rahwasteliit, et loomulikku seisukorda jälle jalule seada.

Kui kaugemal Euroopas Poola-Leedu tüli mõõdeti suurpolititka mõõdupuuga, kus sagedasti üks ehk teine wõikerilik kogu oma rahwa saatusega wäikest osa mängib, siis Balti riikide peres ähwardas see tüli neile riikidele otse saatuslikuks saada. Leedu suhtes oli tunda mingisugune päew-päewast kõwenew erinemise tendents, mida ta ise wäga hästi tundis ja mis teda weel enam sundis end oma lähematest kaaslastest eemale tõmbuma ja lähemaid sidemeid otsima kaugemate naabritega, kord Nõukogude Wenemaaga, kord jälle Saksamaaga. Balti riikidel oli wõimatu üheski asjas ühist keelt rääkida ega midagi ühist ette wõtta. Ka kõige lihtsamate ja polititiliselt ilmsüütumate ettewõtete, nagu haridusliste, eriteadliste jne. konwerentside ja koosolekute puhul pidi rehkendama tülitsejatega. Kui saadab üks oma esindajad, siis ei tule teine, wõi jääwad eemale mõlemad. Suurematest ettewõtetest ja kawatustest ei olnud wõimalik üldse rääkidagi. Balti riikide elulisem sõit — Balti liit — pidi jääma seni teostamata, kuni kestab Poola-Leedu tüli.

Sarnane seisukord on muidugi kasulik N. Wenele ja Saksamaale, kes hea meelega ei näe Balti riikide tugewnemist ja kes siis Balti riikide „haiget meest" — Leedut — igal wõisil oma wõimkonda katsusid saada, et selle kaudu paralisserida igasugu ühinemise ja koostõõtamise püüdeid.

10. detsembril tehti Genfis Rahwasteliidu nõukogus sellele ebaloomulikule seisukorrale ametlikult lõpp. Poola-Leedu wahel on ametlikult senine sõjaseisukord, kus just wõimalsel ajal õige walju mõõgatäristamist kuuldawale toodi, lõppenud, ja mõlemate riikide walitsejad ulatasid üksteisele lepitawa käe.

Selle lepituse tagajärjed on kaugeleulatuwad eriti Balti riikidele ja wõime kindlad olla, et teade lepitusest on suure heameelega wastu wõetud kõigis Balti riikide polititilistes ringkonnis. Awanewad wõimalused lähemaks ühistööks, wähemalt kultuuriliste aigatuste alal. Kuid ühes sellega wõib tiheneda ka polititiline läbikäimine.

Muidugi teada, oleneb kõik sellest, kuidas Leedu ise seda leppimist wastu wõtab, sest waadeldes lähemalt Rahwasteliidu nõukogu resolutsiooni puutub eriti silma resolutsiooni lõpp, kus öeldakse, et „Rahwasteliidu nõukogu seletab, et see resolutsioon ei puudutu sugugi küsimusi, mille kohta mõlemad walitsused oma isearwamisel on." Nende küsimuste hulka kuulub ka Wilno küsimus. Wilno küsimus on seega lahendamata jäänud ja selle lahendamiseks astuwad mõlemad pooled läbirääkimisteks kokku juba lähemal ajal.

Nüüd on küsimus, kas leedulased loobuwad oma nõudmistest Wilno asjas. Waewalt. Oma jutuajamisel ajakirjanduse esindajatega tähendanud Leedu saadik Pariisis otsekoheselt, et Leedu ja Poola wahekord muutub rahuliseks ainult siis, kui Wilno küsimus on leidnud lahenduse, mis leedulastele wastuwõetaw. Leedus walitseva meeleolu järele otsustades seisab leedulastele wastuwõetaw lahendus ainult selles, et Wilno kuulutatakse Leedu omaks. Senised teated, mis Leedust saadud, räägiwad õige selget keelt: leedulastele ei taha Rahwasteliidu resolutsioon hästi wastuwõetaw olla. Kuigi walitsuse lehed katsuwad meeleolu luua, nagu oleks Leedu midagi erilist kätte saanud, siis puudub selles weenew toon. Wastasrinna lehed aga räägiwad otsekoheselt Leedu kaotusest ja ütlewad, et nüüd algab Leedule raske Golgata tee. Wastasrinna awaldustes paistab siiski wastu peegelduwat rahwa suurema osa meeleolu. Tüli lahendamine sel kujul, nagu see praegusele Woldemarase walitsusele, sest ei ole tänulikumat kihutusabinõu walitsuse wastu kui Genfi resolutsioon, mille Woldemaras ise heaks kiitnud ja mille puhul ta Pilsudskile lepitawa käe ulatas.

Siiski wõtawad kõik teised riigid Poola-Leedu tüli ametliku lõpetamise teate suure heameelega wastu, sest kui mitte rohkem, siis wähemalt on astutud esimene samm lepitamiseks. See on ikka kõige raskem. Teised on kergemad astuda.

L. K.

Uus saadetis
wiiuleid, wiiulikaste, poognaid
ja muid keelpillide tarbeid kohale jõudnud.
OLBREI muusikaäri
S. Tartu m. 6.

Teie wõite kinkida terwe raamatukogu!
12 kuni 15 raamatut «ELU» lugemiswara kogust, ligi pooteistkuhat lehekülge teksti, **MAKSAWAD KÕIGEST 420 — 525 MARKA.** «Elu» lugemiswara raamatute sisu on hea, põnew ja tuumakas. Esatatud on ainult ülituntud nimedega kirjanikud, nagu: Arthur Schnitzler, Victor Hugo, Björnstjerne-Björnson, Thea von Harbou, Jack London, Rudolf de Haas, H. Courths-Mahler, A. Conan-Doyle, Emil Droonberg, Edgar Wallace, Maurus Jokai ja teised. Paber ja trükk on hea, kaust käepärane.
MUUGIL KÕIKIDES PAREMATES RAAMATUÄRIDES!
PEALADU: «ELU» Tallinn, postkast 324, saadab raamatukogud raha ettesaatjatele ilma postikuluteta koju kätte.

Kui head lina- ja takulõnga
tahate saada, siis saatke oma linad ja takud kotramiseks
Esimesele Pärnu lina- ja takuketramise wabrikule. Palume meie wastuwõtjaid tähele panna.

Nõudke kõikides oma kui ka teiste õllewabrikute laudades ning weinikauplustes saadawat
A. Le Coq'i porterit

Löhkenud ja kare nahk kaob kui teda igapäew kergelt masseeritakse, tarwitades selle juures
CRÈME SIMON.
Hõõruda kohe peale pesemist weel niiske naha peale ja üle kuiwatada käterätikuga. Talitades nõnda saate warsti jälle sametpehme naha ja Teie nägu ja käed omandawad uuesti nooruse weetlewuse.
Puuder ja seep SIMON—PARIS.

„Laste Rõõm" on laste maailm.

Imbutusõli peale tellimisi oodata.

Põlewkiwi. juhataja reis wälismaale.

Riigi põlewkiwitööstuse juhataja M. Raud käis neil päewil Warsawis, kus selgitas Eesti imbutusõli saatmist Poolamaale ja Austriasse. Lahendamist nõudis õli hind ja weo korraldus. Poolas on 3 imbutussisseseadet ja üks neist hakkab tarwitama Eesti saadust.

Käesolewal kuul oli M. Raual kawatsus weel Norramaale sõita, kus ka eel seisab pakkumine raudteeliiprite imbutusõli peale, kuid see sõit tuleb edasi lükata.

Rahwuswaheline päästearmee algab oma töö Eestis.

Rahwuswaheline kristlik-filantroopiline ühing „Päästearmee", mille tegewus üle maailma tuntud ja hinnatud, kawatseb oma töö ka Eestis alata.

Päästearmee, mille peajuhatus Londonis, algas oma tegewust meie naaberriigis, Lätis, umbes 4 aasta eest ja on seal suure eduga töötanud, ja rahwa ja juhtiwate jõudude poolehoidu wõitnud. Ühingul on 8 Läti linnas oma jaoskonnad ja töötajad. Mõõdunud kuul awati Rigas Päästearmee õõmaja 160 woodiga. Ühingul on ka Lätis oma sõjakool, kus töötajaid juhte ette walmistatakse. Alguses on rootslased Lätis töö juhtinud, aga põhimõte on wõimalikult pea kodumaa juhte ette walmistada ja ametisse panna.

Oma põhimõtte poolest on Päästearmee ufuwaheline. Ühingus walitseb sõjaorganisatsiooni kord, mille peaks kindral oma staabiga, lihtliikmed on sõdurid, jaoskonnaülemad on ohwitserid, staabiülemad jne.

Päästearmee tulek Eestisse oleks kõigiti terwitataw, sest igalpool, eriti Tallinnas, on tal rohkesti tööd.

Nii kui kuuleme, on Päästearmee juhatus „Meremeeste Koduga" Tallinnas ruumide asjus juba kokku leppinud, et niipea kui wormaliteedid luba saamiseks korraldatud, oma tööd alata.

Rootsi telefoniasjanduse suur edu.

Rootsi telegraafi- ja telefoniwalitsus teatab, et Rootsi telefonisüsteemi wiimane areng pea wõimaldab Rootsi lest- ja lõunapoolseid jaamu otsekohesele telefoniühendusele wiia Saksa, Põhja-Soome, Belgia, Prantsuse, Schweitsi, Austria, Tschehhoslowakkia ja Inglismaaga. Taani jaamad saawad ühenduse Rootsiga tulewal kewadel, peale selle kui mõned täiendawad tehnilised ettewalmistused on tehtud. Wast hiljuti saadi ühendus Pariisi ja Lulea, suure rauamulla wäljaweosadama wahel Lapimaa rannal. Prantslane, keda wälja kutsuti, ei tahtnud uskuda, et temaga 3.650 km. kauguselt õneldakse, pidades seda mõne oma Pariisi sõbra naljaks.

Rootsi uusi laewu ehitamas.

Rootsi laewaühisused on tellinud rea uusi laewu kokku üle 150.000 tonni, millest suurem osa tulewal aastal wälja lastakse.

Tähtsamaks uudiseks on „Kungsholm", neljas reisijateaurik Rootsi-Ameerika liinil, „Gripsholmi" wennaslaew. „Kungsholm" ehitatakse Bleehm & Voss'i tehases Hamburgis ja kujutab enesest moodsa komfordi ja tehnika wiimase sõna.

Mini hulgas on üks 750-tonniline rannasõidulaew, kats 2000-tonnilist Rootsi-Inglise liinile ja teisi kaubalaewu. Eriti palju ehitatakse tanklaewu. Suurem osa laewadest ehitatakse Rootsi oma tehastes.

Jahimeeste Selts
korraldab seltsi liikmetele **pühapäewal, 18. detsembril s. a. Wäänas** ajujahi **fasaanikukkede** peale Ajujahist osa wõtta soowitaid seltsi liikmeid palutakse ilmuda seltsimajasse. Pikk tän. 42, **reedel, 16. detsembril s. a. kl. 6 õhtul** läbirääkimistele.
13.-XII.-27. **Jahimeeste Seltsi juhatus.**

Isewärki tarkus riigikogus ja maakomisjonis.

Praegu on riigikogus riigistatud tööstuse ettewõtete ja ärikohtade müümise seadus arutusel. Muu seas peawad ka selle seaduse järgi müügile wõi „omanduseksandmisele" tulema endised mõisate westweskid. Nüüd on aga riigikogus härra Pool ja tema kaashääletajad ärganud ja nõnda öelda weskite müümise seadusele saba peale astunud. Nimelt leidis härra Pool, et seaduse järgi wõiwad ka tulewased weski omanikud weejõu omanikkudeks saada ja nõudis selle hirmsa ülekohtu pärast seaduse maakomisjonisse tagasiandmist, mis ka sündis. Tahtsin küsida, kus olid hra Pool ja kaashääletajad siis, kui 90% meie riigi päralt olewatest weejõududest tasuta ära anti asunikkudele, kelle kruntide sisse need weejõud on pooleks planeeritud (sest meie maamõõtmise tarkuse järgi pidi piir tingimata igalpool keset jõge aetama) ja kellele nad nüüd tasuta meil makswa Rooma õiguse maa omanduse põhimõtete (Balti eraseaduse paragrahwide) järgi eraomanduseks ühes maaga kreposteeritakse, olgugi et põllumees neid weejõude ei kasuta. See jõud läheb meile igawesti kaduma (wesi woolab merre), mis kuriteoks tuleb lugeda mitte ainult rahwamajanduse huwide wastu, waid tulewate põlwede ja inimsoo wastu, kellele see loodusejõud jäädawalt kaduma on läinud, sest weejõud ei ole mitte põlewkiwi, turwas ega mets, mis alles jääb ehk kogunt kasuwab, kui teda ei kasutata. Kui aga nüüd weskite ka weejõud omanduseks antakse, ilma milleta ei ole weskit olemaski ega ole ka nendel hoonetega tammidel mingisugust wäärtust, siis näewad härra Pool ja tema kaaslased selles hirmsat wiga ja nõuawad seaduse maakomisjoni andmist, kus loodetawasti siis maameheliku asjatundlikkusega, enamusega ja üksköikusega töösluse wastu otsustatakse, nagu see ka 8. sk. läbirääkimistel awalikuks on tulnudki, et weejõud ei kuulu müügile. Üks maakomisjoni liige tähendanud, et asunikkudele weejõudude müümine olnud rumalus, aga nüüd teeb sama komisjon teise rumaluse nagu wanapagan, kes juurewilja pealsed endale walis ja sellest õpetust saades terawiljaga ümberpöördult toimetas. Põllumehele, kes weejõudu ei kasuta, anti ta muidu omanduseks, aga töösluse ettewõttele keelatakse see otse seadusega ära. See on siis wist üks ultramodern weeseadus, sest eeskujuliku Preisimaa 7. apr. 1913. a. Willem II aegse weeseaduse järgi toimetatakse just ümberpöördult. Weejõukasutajatel antakse wesi tasuta eraomanduseks, seni kuni ta seda kasutab. Kõik kasutamata weejõud on wabaliku õiguse alusel wäljaantaw, seega mitte riigi omandus eraõiguse alusel, ja keegi omanikkudele kelle maapiirides weekosk asub, ei saa keelata eraomanduse õiguse põhjal selle kasutamist, mis siinib wastawa asutuse loal. kui omanik seda ei kasuta ega teatud ajajooksul ei soowi kasutamata hakata. Meie oleme aga targemad ja teeme ümberpöördult. Ja tõsi ka ongi, et mis mõlder selle weeteeb, lõikasime ju weskitammid ja järwe asunikkrundi sisse, nüüd müüme weel weski seinad (fundamendid) ja sisemuse oleme juba enampakkumiste läbi ära kuulutanud) ühes tammi jupi ja maatükiga maha, siis oleme oma wäiketööstuse maal häwinemisele mõranud ja kui häwitada, siis häwitatagu õteri, gugi, et weskid nii lähedalt meie põllumajandusest seotud on. Eks siis wea aga petrooleumi ja bensiini wälismaalt sisse ja põleta seda lambis ja mootori. Pealtnäha läheb see küll hästi, just kui enamlastegi, aga ikka sellest neetud kapitalist on puudus, ei kaswa kodu ega tule wäljast, teda peab meelitama ja paluma, ja kui ta lõpuks tuleb, siis peab protsendid piirituse abil rahwa taskust wälja meelitama ja rahaga tasuma. Tahaks küsida härra Pooli toetawate riigikogu liikmete käest, kas nad usaldaksid weeta weskile wõi jalata hobuse omanikule kredidi ja mitme protsendiga. Selleest küll tunneme meie, weeta weskiweskite tulewased omanikud, et meie ka asunduskapitalist, kuhu ka meie raha weskite ja tammi juhtide eest kogutakse, osa tahksime saada, aga ega meile sealt wist ei anta, sest räägiwad kurjad keeled ja must asunduskapitali seduse kawa walgel paberil.

Jääme lootma, et meie wee seaduse saamile abil asunikkude käest kasutamata weejõudude ettewõtjatele wõõrandama hakatakse, aga wist saame meie seda Kanadast kergemini ja ennem kui Eesti. Meie oleme ju põllumajanduslik riik ja peame seepärast tööstuse maalt häwitama. Ainult Narwa kõse peale oskame aastate wiisi tormi joosta, kui meil weejõu kasutamise korraldamiseks kõige eelmised taarsemad teadmised näiwad puuduwat.

Endine mõlder.

Terawad waielused Rumeenia saadikutekogus.

Maniu nõuab Bratianu tagasiastumist.

7. detsembril esitas Vintila Bratianu oma kabineti saadikutekogule. Tema puudutas oma kõnes ka koalitsiooni-läbirääkimisi rahwusliku talurahwa-erakonnaga, mis teatawasti nurja on läinud. Tema ütles, nüüdsel walitsusel olewat, nagu ta enamus saadikutekogus seda tõendawat, rahwa usaldus, ja tal olewat kindel nõu oma programmi läbi wiia. Kowa alahoidmise eest tahtwat walitsus kindlasti hoolitseda.

Wastasrinna nimel kõneles rahwusliku talurahwa-erakonna juht Maniu. Tema kõne oli ülitawaw, aga sellest hoolimata jätö enamuse liikmed täiesti rahulikuks. Maniu nõudis walitsuse otsekohest tagasiastumist ja parlamendi laialisaatmist. Tema ütles Bratianule: „Kui Teil oleks lugupidamist rahwa tahtmise wastu, siis ei jääks Teie sõlmapilgukski oma kohale". Tema tõendas seda, et rahwa tahtmise ja saadikutekogu tahtmise wahel suur wahe on seega, et Averescu walitsuse ajal parlamendis ainult 15 wabameelset on olnud. Wabade walimistega, arwas kõneleja, et saaks wabameelne erakond saadikutekogus tähtsaks hõiggi.

1920. aastast saadik ei walitsetawat maad enam parlamentlikult, waid autoritaarlikult. Peaminister mängiwat isetwalitseja osa. Sellest tulewat nõidune tahtejõuetõõrdiline sise- ning wälispoliitiline seisukord. Maniu nõudis, et otsekohe tagasi pöördaks normaalsete olude juure.

Tööminister Lupu tõstis mõlema erakonna wahel lepituse sõbrada, aga see ei kõlanud tõenduse korda. Bratianu wastas Maniule wastu ja jätkas temaga etteheiteid tühistada. Selle järele pani ta 1928. a. eelarwe ette. Maniu hüüdis wastuseks: „Kui maja põleb, siis piilawad teatud rahwaseid kõigepealt kamaartalindusid päästa."

8. detsembril tõld saadikutekogus ägedawaidlusi Groosswardeini ning Klausenburi kõrgkooli tudengite ülõpilaste kongressi järel oli seal huwaatajaid purustatud ja juutidele kallale tungitud. Wastasrinna kõneleja süüdistas walitsust, et tema ise olla rahutused ette kutsunud, et on jõusõeemi õigustada erakordsete abinõudega. Walitsus, kes korda jalul hoida ei jõuaiwat, pidanud otsekohe tagasi astuma.

Walitsuse nimel lõikas siseminister Duca [illegible] distused tagasi ja lubas tõsist süüdistusi kohtu [illegible] anda, kus neil raskel karistust on oodata. — Seda asjas arwab arwatawasti otsuse sõjakohus. Huwi inimesi, keda korraluste toimepanekus süüdistatakse, on juba wangi wõetud.

Vene Rahwuslise Liidu 1.500.000 margalise loterii loosimine on 26. dets. 1927. a. teisel jõulupühal. Üksikud tähed veel müügil.

Punane Maja.

Campden Hilli saladus.

Victor Bridges'i romaan. Inglisekeelest L. L.

26

„Ma ei tea, miks üldse wõtsin waewaks seda teha," lõpetas ta, „wast ainult sellepärast, et inimene ei taha langeda ilma wõitluseta. Mul ei tulnud mõttesõgi, et oleks olnud mingit wõimalust pääseda. Kui kuulsin luugi awamist, olin kindel, et Cooper ja teised tulid mu uppumist pealt waatama."

Kuna ta rääkis, jõudsid nad teise tänawasse, ja kergenduse ohkega pistis Joe rewolwri taskusse.

„Parem on, kui ei nähta, et meil on rewolwer kaasas," tähendas ta. „Mõni politseinik wõib meid märgata, ja ma arwan, et me tahame nii kiirelt kui wähegi wõimalik koju tagasi jõuda."

„Ärge minu pärast muretsege," ütles Colin julgustawalt. „See wäike jalutuskäik päästis mu elu."

Tal oli tõesti juba palju kergem kõia, ja seks ajaks, kui nad jõudsid peatänawale, wõis ta Nancy abiit loobuda.

Mõõdaminejaile wõisid nad õige kummalised paista, sest mõlemad mehed olid läbi märjad. Kuid Shadwelli High Streetil ollakse harjunud igasugu imelikkude nähtustega, ja wälja arwatud mõni üksik uudishimulik pilk, jõudsid nad kaunis tähelepanu äratamata dr. Ashtoni maja juure.

„Loodan, et leian sulle teise ülikonna, Joe," ütles Colin, kui Nancy wõtme wälja wõttis. „Dr. Ashtonil on hulk riideid, ja olen kindel, et tal pole midagi selle wastu, kui laenan ühe sulle."

Joe raputas pead. „See on teist wäga lahke, kuid ma parem ei tulekski sisse. Peam olema Malaces kell kaheksa, ja pokkimise ajal on riietel küllalt aega kuiwada. Ega see natuke pesemist neid kahwemaks ei tee."

„Oi, aga te peate sisse tulema, Joe," hüüdis Nancy murelikult. „Te ei wõi ometi nii kaua märgade riietega olla. Te wõite enese hädaohtlikult külmetada."

Joe ähistas naerda ja patsutas rummipudelit. „Miite mina, preili," kostis ta. „Mina pole nendest, kes külmetawad, iseäranis kui mul on pool pudelit rummi taskus." Ta pöördus Colini poole. „Ega te seda asja ometi niisama ei jäta?" küsis ta. „Teatage, millal olete küllalt toibunud, ja ma tulen nagu wälk siia. Lööme neil sisikonna wälja tänaõhtuse töö eest, wõi mu nimi pole Joe Bates."

„Katsun korraldada midagi selleteolist, kui saan," ütles Colin lootusrikkalt. „Arwan siiski, et kogu lugu sisaldab rohkem kui esialgu näib, sellepärast ei maksa pettuda, kui palun politseid wahele segada."

„Nagu arwate, härra," wastas Joe kahetsewalt. „Usun, et te ei loobuks heast wõitlusest, kui ei peaks seda tingimata tarwilikuks."

Ta jättis jumalaga ja enne kui kumbki neist jõudis sõnagi ütelda, oli ta juba rahwa sekka kadunud.

„Loodan, et ta ei külmeta," ütles Nancy. „Ta on hirmus märg, waene mees, ja see kole naine hammustas ta põidla kondini läbi."

„See ei tee Joele midagi wiga," kostis Colin rahustawalt. „Alles autobus wõib ta ehkki hädaohtlikuks saada."

Ta wärises kergelt, ja kiire liigutusega keeras Nancy wõtit ning liikkas ukse lahti.

„Nüüd, Colin," ütles ta, „olete minu käsu all. „Kõigepealt teen teile tulise wanni. Siis peate otsekohe woodisse minema, ja ma toan teile midagi sõõa."

„Ainult leiba ja piima," ütles Colin paluwalt. „Mul on nii hirmus peatwalu, et ma ei suuda midagi ärritawamat wälja kannatada."

Nancy wõttis ta käewarrest kinni ja aitas teda trepist üles minna. Nad läksid Colini magamistuppa, kus Nancy süütas tule, ning jättis siis Colini riidest lahti wõtma, kuna ta ise ruttas wannituppa, kus ta kõik walmis seadis. Siis jooksis ta kiirelt alla kööki.

Martha Jane, kes oli uudishimust lõhkemas, terwitas teda ukse wahel.

„Nägin, et wiisite ta üles, preili. Kuidas ta ometi jõkke kukkus?"

„Ta ei kukkunud," ütles Nancy. „Teda taheti tappa ühes wanas majas jõe ääres. Nad sidusid ta kinni, wiisid keldrisse, kuhu wesi sisse woolas, ja jätsid ta uppuma."

Martha Jane lõi käed kokku. „Issa poeg!" hüüdis ta. „Ja ta on ometi nii lahke härra." Ta peatus ning katsus hinge tõmmata. „Kes tegi seda, preili? Kas enamlased wõi?"

„Joe teab, kes need on," kostis Nancy, „ja usun kindlasti, et politsei nad kätte saab. Wahepeal peame dr. Grayle natuke sooja piima ning leiba wiima. Ta on praegu wannis, ja kohe kui ta woodisse on läinud, wiin talle toidu." Ta waatas kõõgikella ja jatkas siis: „on wist parem, kui jään ööseks siia, Martha. Wõin magada proua Ashtoni toas, ja saan siis wastata, kui telefon öösel kõliseb."

„Olen selle eest wäga tänulik, preili," wastas tüdruk kergendatult. „Keegi ei tea, mis wõib juhtuda, ja kui doktor peaks woodis surema, siis kohkuksin nii, et ei teaks kuhu poole end pöörata."

„Oh, seda kartust pole," kostis Nancy naeratades. „Minge ja lõigake natuke leiba lahti, mina panen piima tulele."

Weerand tundi hiljem läks ta, kandit käes, trepist üles ja koputas Colini uksele.

„Tulge sisse," hüüdis Colin, ja kui Nancy tuppa astus, siis istus noormees woodis ning suitsetas sigaretti.

„Nüüd pole mul enam midagi wiga, wälja arwatud peatwalu," wastas Colin rõõmsalt ta küsimisele. „Onn, et mu pealuu on nii paks, muidu oleks too poiss ta purustanud."

„Ma ei luba teid rääkida," ütles Nancy tõsiselt. „Peate selle siin ära sööma ja siis kohe magama jääma. Ma jään täna ööseks siia, sis pole teil tarwis telefoni pärast muretseda."

„Luban hea olla," ütles Colin sõnakuulelikult, „kuid kahest asjast tahaksin teiega rääkida, ja üksi neist ei wõta palju aega."

Nancy waatas kella. „Jään siia wieeks minutiks," ütles ta, „kuni sõõte toidu."

Ta istus woodi äärele ja wõttis sigareti karbist, mille Colin ulatas talle.

„Esiteks pean andeks paluma, et olin idioot," algas Colin. „Kui oleksin waewaks wõtnud teie hoiatust kuulata, siis poleks ma teile ja Joele seda hirmsat tüli walmistanud." Ta riiupas lonksu piima ja waatas siis mõttes Nancy otsa. „Noh," lisas ta peale waheaega, „mis mõtlete nüüd oma sõbrast major Fentonist?"

„Arwan, et ta tuleks hullumajja pista," ütles Nancy. „Igaüks, kes katsub mõrtsukatööd korda saata niijuguse naeruwäärse põhjuse pärast nagu mina, peab olema päris hull."

Colin raputas pead. „Fenton pole hull," ütles ta rahulikult. „Ta on päris haruldane kurjategija, ja pealegi õige kohmakas."

Nancy waatas imestades ta otsa. „Miks siis —" küsis ta.

„Ma ei tea, kas olete kunagi lugenud Boswelli," jatkas Colin, „kuid dr. Johnson ütleb, et kui inimene mõistetakse poomisesurma, siis läheb tal kõrdsaatmise ootusel mõistus kõle terawaks. Wõin teile sõna anda, et lugu on samasugune, kui inimene jätetakse uppuma. Mõtlesin hästi palju sel ajal, kui olin seal keldris, ja tulin otsusele, et siin on tegemist millegi palju suurema ning keerulisemaga kui oskame aimatagi."

Nancy istus liikumatult ja wahtis oma sõbra silmadega tema otsa.

„Ma ei saa sellest õieti aru," ütles ta pikkamisi, „kuid tunnen millegipärast, et teil on õigus."

„Ma ei katsu praegu selgitada," kostis Colin. „Esiteks walutab mu pea tugewasti ja teiseks pean tustan niikuinii kogu loo homme Marsdenile, kes tahaksin enne oodata, mis tema selle kohta ütleb. Ta peatus. „Pealegi," lisas ta, „mul on aimu kolm minutit järele jäänud, ja on olemas midagi palju tähtsamat, millest tahan rääkida."

„Mis see on?" küsis Nancy.

„Tulge natuke lähemale," ütles Colin. „See on saladus."

Nancy tuli sõnakuulelikult lähemale, ja äkilise liigutusega lükkas Colin kardiku eemale ning wõttis kinni ta mõlemaist kätest.

„See on see," sõnastas ta. „Armastan teid nii palju, et ma ei tea, kas istun woodis wõi olen surnud ning läinud taewasse."

Nancy waatas ta nõlku ja nõrk naeratus [illegible] rises ta huulil.

„Usun, et olete woodis, Colin. Taewas [illegible] kanta ööriideid."

Colin kummardus tema poole. „Ütelge, et armastate mind, Nancy, isegi kui see pole tõsi."

PARIKAS FOTO KUNINGA 1
PÜHADEKS on kaunim kingitus hea fotograafia.
Avatud kl. 9-5, pühap. 11-2

Kokkulepe Pikalaenupanga asjus.

Wabariigi walitsus kiitis heaks oma eilsel erakorralisel koosolekul kokkuleppe rahaministri ja Eesti Panga presidendi wahel Pikalaenupanga põhikirja asjus.

Uue walitsuse deklaratsioon esitatakse täna õhtul riigikogule.

Eile kella 11-ks kutsus riigiwanem J. Tõnisson kokku wabariigi walitsuse erakorralise koosoleku, mis wältas ligi kolm tundi.

Sellel koosolekul tutwustas rahaminister A. Teetsow walitsust lahkuminekutega, mis riigi Pikalaenupanga põhikirja kohta walitsenud, ning teatas kompromiis-kokkuleppest, mis selles küsimuses saawutatud tema ja Eesti Panga presidendi wahel. Peale mõttewahetusi kiitis wabariigi walitsus selle kokkuleppe heaks ning otsustas tingimata soowitawaks pidada, et Pikalaenupanga põhikiri weel enne piihade maheaega riigikogus wastuwõtmisele tuleb.

Peal selle wahetati eilsel erakorralisel walitsuse koosolekul mõtteid deklaratsiooni üle, mis neljapäewal riigikogus ettekandmisele tuleb. Deklaratsiooni täpne tekst selgub tänaseks, kuna seda paljundatult juba täna õhtul loodetakse riigikogule ära anda.

Lõpuks kaaluti lisaeelarwet nr. 2, mis aga weel lahtiseks jäi. Üksikute ministeeriumide poolt on esitatud rahaministeeriumile täiendawad krediidinõudmised. Nii nõuab teedeministeerium 50 milj. mk. hädaabitööde alal, töö-hoolekandemin. ligi 53 milj. mk., haridusmin. j. t. Nõuetawate krediitide üldsumma tõuseb tunduwalt üle 100 milj. marga.

Riigilasta on asunud lisatulude selgitamisele, millest wõiks katta lisakulud. Kui kõikide tulude summa selgub, esitatakse lisa-eelarwe kohe walitsuse poolt riigikogule.

Millal läheb riigikogu pühade puhkusele?

Oleneb Pikalaenupanga põhikirjast ja lisaeelarwest nr. 2.

Eile õhtul peale riigikogu üldkoosolekut oli riigikogu juhatuse poolt kokku kutsutud wanematekogu koosolek, kus pidi otsustamisele tulema riigikogu pühadewaheaja küsimus. Komisjonides olewate seaduseelnõude põhjal wõiks riigikogu pühadewaheaja teha juba käesolewal nädalal, kuid küsimuse otsustamine ripub lõpulikult Pikalaenupanga põhikirjast, mis praegu erikomisjonis arutusel, ja lisaeelarwest nr. 2, mida ms walitsus tuuldawasti weel enne pühi tahtwat riigikogule wastuwõtmiseks esitada.

Kas teine wõi kolmas internatsionaal?

Küsimus otsustatakse üleriiklikul töölisteühingute keskliidu kongressil.

Grimpel propageerib liitumist punase internatsionaaliga.

Lähemal ajal korraldatakse Tallinnas üleriikliku töölisteühingute keskliidu kongress, kus muuseas arwatawasti otsustamisele tuleb ka rahwuswaheline ühinemise küsimus. üksikute ühingute koosolekuil wõetakse juba tähendatud küsimuse kohta seisukohti. Nii tunnistas Tallinna metallitööliste ühing läinud pühapäewal tarwilikuks, et Eestimaa töölisühingute keskliidu kongress otsustaks astuda Amsterdami rahwuswahelise ametiühingute liidu liikmeks. Eesti töölisteparti liiderid seda seisukorda weel ei poolda. Nemad soowitawad rahwuswahelise ühinemise asjus praegu jääda weel äraootawale seisukohale. Grimpel oma kogudusega propageerib liitumist punaste ametiühingutega. Eelolew kongress näitab mnidugi, milline rühmitus oma otsused rahwuswahelise ühinemise suhtes ellu wiia suudab.

Riigi hoiukassa awatakse 1. jaanuarist 1928.

Protsent kindlaks määramata.

Eile pidas riigi hoiukassa nõukogu oma esimest koosolekut. Koosoleku päewakorras oli hoiukassade tegewuse awamise ja protsendi määramise küsimused. Nõukogu otsustas riigihoiukassad awada 1. jaanuarist 1928. a. kõigil pool Eesti Panga osakondade juures.

Protsendinorm jäeti esialgu lahtiseks ja see selgub eelarwe kokkuseadmise järel. Ka on lahtine praegu hoiusummadest 80 prost. suuruse summa paigutamine, missugust seadu" nõuab.

Registreeritud tööta töölist 4272

Töö-hoolekandeministeeriumi andmete järele on kuni 1. detsembrini tööbörside kaudu hädaabitöödele saadetud kokku 1.217 tööta töölist. Samaks ajaks oli kõigis tööbörsides kokku registreeritud 4.272 tööta töölist.

Uue haridusministri esimene läkitus.

Soodab kooli- ja haridustegelasilt üksmeelset koostööd.

Uus haridusminister dr. A. Mõttus, awaldas eile kooliwalitsustele, ülikoolile, tehnikumile ja wähemusrahwuste kultuurwalitsustele kirja, milles terwitab kõiki meie õppeasutusi ja kunsti- ning kultuuritegelasi, samuti õppiwat noorsugu. Minister, hinnates kõrgesti hariduse tööd, on weendumusel, et selle töö edukas jatkamine on wõimalik ainult ühisel jõul ja tahtel. Lugupeetud koolijuhatajad, kirjutab minister, teil on suured teened meie hariduspoliitika sihtjoonte määramisel, meie alg-, kesk-, kõrgema ja kutsehariduse rajamisel ning senisel korraldamisel. Neid teeneid tahan mõista ja hinnata. Teilt ootan asjatundlikku nõu ja kaastööd ka edaspidi.

Edasi rõhutab minister, et esimeseks ja suurimaks käsuks hariduse töös olgu kõik teha selleks, et meie noortest kaswada wõiksid waimliselt ja kehaliselt terwed, elujaatawad ja eluröömsad inimesed.

Kommunistlikud mässuleegid Hiinas.

Nõukogude walitsus energiliselt tegewuses.

Schanghai mässu ja üldstreigi ootel.

Londonist. 12. detsembril. Schanghaist teatatakse: Kommunistlik mäss Kantonis tuli siin täiesti otamatult, sest kukutatud walitsus ise oli ka pool-kommunistlik. Kaks aastat toetas Kantoni walitsus Hongkongi streikijaid rahaga. Nüüd oli ta rahaandmise lõpetanud. See asjaolu tekitas ametiühifuste ringkondades suurt rahulolematust. Arwatakse, et mäss sellest tuligi. Streikijad, kellel enam raha ei olnud, tulid Kantoni kokku ja hakkasid rüüstama. Mõõdunud kuul on ka palju punaseid wenelasi Kantoni tulnud. Arwatawasti peab Nõukogude walitsus praeguse silmapilgu soodsaks, et alata uusi jõupingutusi Hiina bolschewiseerimiseks. Kantonist tahetawat teha kommunistliku tegewuse toetuspunkt Hiinas.

Londonist. 12. detsembril. Hongkongist teatatakse: Wärawad Kantoni Hiina-linna ja Shamiini (europoiste kwartaali) wahel on suletud. Põgenikud Kantonist jutustawad, et Tschang-Fat-Kui wäed, kes olid Kantoni wastas teisel pool jõge, algasid eile õhtul pealetungi. Neil läteski korda ühes kohas jõest üle tulla. Pärast olewat nad tagasi lõödud. Wõitlused teitasid uusi tulekahjusid. Muude ehituste hulgas on ka hospidal maha põlenud. Täna hommikul pommitas Tschang-Fat-Kui Kantoni Hiina-linna. Europoiste saatuse pärast, kes seal elawad, ollakse suures mures.

Londonist. 13. detsembril. Schanghaist teatatakse: Kuigi linn wäliselt rahulik näib olewat, on kõigil teada, et kommunistid täie hooga üldstreiki õhutawad. Trammiteenijad ja Ameerika tubakaühingu töölised on juba streikimas. Ka rahwuswahelises ühenduses püüawad punased liikumiswahendite streiki esile kutsuda. Samuti on kihutustöö käimas Prantsuse kontsessiooni territooriumil. Ka postiteenijate keskel on kihutajad wäga tegewad. Mitmes Jantsi-faabrikinnas on kommunistlikud rahutused juba puhkenud, eriti Wutschangis ja Tschangschas. Hiina wõimude poolt wõetakse kõik abinõud tarwituseks korratuste mahasurumiseks.

Londonist. 12. detsembril. Briti laewakapten Lalor, kes röövlite käes wangis, on ikka weel wabastamata. Mereministeerium on teada saanud, et tema asukoht on Jangtse jõe läheda, umbes 10 miili Shasi linnast. Tema seisukord on wäga raske, sest ta on reiest haawatud. Briti wõimud on temale rohtusid, haawasidumise materjale ja riideid saatnud. Röövlid on wäga umbusklikud ja ei wõimalda temaga kokkusaamist. Aga siiski on lootust, et kapten Lalor lähematel päewadel wabastatakse. Banditiide organisatsioon, kelle käes kapten Lalor wangis, on sõjawäelist laadi. Lalori wabastamise eest nõuawad röövpealikud jälle suuremat lunastusraha.

Londonist. 13. detsembril. Schanghaist teatatakse: Schori misjonär Förbes Tocher sõitis möödunud ööl Shasist röövlipealikutega kokku saama. Misjonäril on lunastusraha kaasas, mida röövlid kapten Lalori wabastamise eest nõuawad. Loodetakse, et kapten nüüd juba on wabastatud.

Londonist, 13. detsembril. Schanghaist teatatakse: Hiina lehtede teatel kestawad rüüstamised Kantonis edasi. Enamluswastased wäed, kellel eile korda oli läinud üle jõe tulla, on uuesti tagasi lööd. Kantoni punawäe peastaabis olewat neli Wene ohwitseri ametis.

Hiigla tulekahju Leedus.

Terwe linn tules.

(„Pwl." eriteirjaatjalt traaditeel.)

Riiast, 13 detsembril. Suur tulekahju, mis Olita linnakeses Leedus 11. detsembril puhkes, kestab kuni praeguseni edasi. Kohalikud jõud on wõimetud tulele tõkkeid tegema. Ka Kaunasest kohale saadetud tuletõrje lendsalk ei ole suutnud tuld kustutada. On maha põlenud juba terwed linnaosad ja sajad perekonnad on ilma peawarjuta jäänud.

ELU LUGEMISVARA raamatud on parimaks kingituseks.

Abja linnawabriku ülesehitamine

Läinud kuul Abja linnawabrikus ölnud tulekahju ajal põles ära osa wabrikust. Nüüd on linnawabriku juhatuse poolt wastawas ametiasutuses palwega esinetud, et osa kinnitussummast antaks wabriku ülesehitamiseks laenuks.

Kaubanduslikku statistika korraldamine.

Eile jatkati kaubandus-tööstusministeeriumis kaubanduslikku statistika korraldamise koosolekut. Koosolekul wõeti wastu kawa, mille järele korraldada 1929. a. ülemaalist kaubanduslikku üleskirjutamist.

Kohutaw plahwatus Tart

„Heliose" keemiatehase püssirohu osakond lendas ühes töölistega õhk

Kaheksa töölist tükkideks kistud.

Kogu tehase ümbrus laipade, kehaosade ja hoonerusudega üle külwatud. — ümbru aknad purunenud, plangud maha murdunud. — Tuletõrje hoidis teistkordse plahwat

Kabuhirm ja ärewus linnas.

Tartust, 13. detsembril. Täna hommikul sündis kohutawam õnnetus wana Tartu ajaloos. Kell 8.40 min. lendas „Heliose" keemiatehase püssirohu-osakond. Kaheksa töölist kisti tükkideks, hoone on maatasa paisatud, kuna üks tööline raske surmasaanud on peale ühe naised. Plahwatus on sündinud hiiglajõuga. Kõik surnukehad on tundmatuseni purustatud, suur o ja alasti kistud. üks laipadest on paisatud paarikümne sülla kaugusele a.-s. „Jaan Maimi" aeda, teine üle kahekordse uue wo

Kogu õnnetuskoha ümbrus on paarikümne sülla laiuselt üle külwatud kehaosade, riidetükkide, laudade ja munde rusudega. wiiskaabas, mis ühel surmasaanul jalast ära kistud.

Tugew õhurõhumine on kogu ümbruskonna aknad purustanud ja plangud maha murdnud. Kogu wastalipoolses linnaosa mendil paanika, sest arwati maawärisemisega tegemist olewat. Peale tõeolude selgumist walitseb linnas rõhutud ärewus. Kogu hommikusest õnnetusest.

Juhtumisest teatati kohe politsei- ja kohtuwõimudele, kes kohale ruttasid. Õnnetute laibad toimetati ülikooli anatoomik

Plahwatuse põhjust pole weel kindlaks tehtud. Oletatakse, et püssirohukastide awamisel kruwi sõdet andis ja püssirohu s

Wabriku juhatus hindab ainelise kahju kogusummat 500.000 margale. Waranduse oli kindlustanuda, sest lõhkeainete-tö kindlustata.

Õnnetuse üksikasjade kohta teatab meie kaastöline:

Teatawasti põles „Heliose" keemiatehas Sawi uulitsal läinud juulikuul maani maha. Terweks jäi ainult püssirohu-osakond, mis asub hoowipealses puumajas. Seal oli praegu käimas wana

Jaapani püssirohu ümbertöötamine

kaitseministeerinmile.

Täna hommikul ilmusid töölised, üldse 10 inimest, hariliku ajal kell 8,30 tööle. Kümme minutit hiljem, kui töö ei olnud weel õieti alanudki,

sündis õnnetus.

Masinad seisid alles. Püssirohu-hoones wiibis 8 töölist, kuna üks töölistest oli uus ehitusel olewas peahoones ja teine teel püssirohuosakonda.

Kuidas plahwatus sündis, on seni kindlaks tegemata. Arwatakse, et kasti awamisel mõni kruwi

sädetandis,

mis püssirohu süütas. Püssirohi on suurtes 35-kilolistes plekk-kastides, mis paigutatud peale selle punkastidesse. Õnnetusemomendil oli tehases umbes

4—6 kasti püssirohtu,

kokku 10 puuda ümber. Suurem ladu asub kaugemal wäljal maa-aluses keldris.

Nagu selgunud, on plahwatusel õõdse

surma leidnud töölistest 7 naist ja üks mees.

Seni on korda läinud nende kohta ainult järgmisi andmeid saada:

Meestööline Ralli, 57 a. wana, kuulduwasti endine wene kindral. Ta oli naisemees ja kahe poja isa.

Alwine Sillaots, 50 a. wana. Ta mees on ilmasõjas surma saanud, kaks poega — üks 17-, teine 18-aastane.

Liisa Mikin, 30 a. wana.

Naistööline Schulkewitsch, 50 a. wana, mees sõjas surma saanud, üks poeg praegu wäeteenistuses, teine 8-aastane.

Naistööline Miknits, 40 a. wana, abielus. Lapsed, poeg ja tütar, on surnud.

Lilli Leos, 18 a. wana.

Naistöölised Witow ja Mäesepp, kelle kohta lähemad andmed puuduwad, sest et nad alles paar nädalat tehases töötanud. Teised töölised on kardetawas tööstuses ametis olnud juba paar aastat.

Naistööline Ella Lillast, kes plahwatuse momendil oli parajasti teel tehasesse, sai raskesti põrutada ja toimetati kaitsewäehaigemajja. Põrutuse tagajärjel tekkis tal werejooks kõrwadest ja seest.

Kõik töölised teenisid palgatöölistena ja haigekassa alla ei kuuluud.

Warsti peale plahwatust hakkas

õnnetute omakseid kohale ilmuma,

kes meeleheitlikult nuttes otsisid kes ema, kes naist. Nad wõisid aga neid tunda ainult riietest, kuna näod olid tundmatuseni purustatud. Pilt oli sedawõrd õudne ja kurb, et ka kõrwalised pealtwaatajad ei suutnud pisaraid tagasi hoida ja kahwatult õõdsest paigast põgenesid.

Plahwatus sündis hiiglajõuga. Ühe momendiga häwines kõigi tööliste elu, kuna hoone täielikult laiali paisati. Õnnetute laibad on tundmatuseni moondatud ja tükkideks kistud. Kehad on kollakasmustaks põlenud, riided seljast räbalaiks kistud, nõuda et laibad olid poolalasti. Nagu juba tähendatud, olid kõik laibad mitme sülla kaugusele paisatud, suurel osal käed ja jalad ära kistud. Kõneldakse, et üks pea leitud mõnekümne sülla kauguselt teiselt poolt raudteed. Ainult üks laip oli hõlwitatud maja aseme ligidal.

Samuti on maja osad kõik mitmekümne sülla kaugusele paisatud. Kogu wäli on täis palke ja laudu. Üks raske raudwõll oli wisatud mõniteistkümne sülla kaugusele nulitsale.

Tugew õhusurwe on kõik ümbruskonna majade aknad sisse rõhnud, kuigi naabermajad asuwad paari wakamaa kaugusel õnnetuskohast. Täielikult purunenud on uue peahoone aknad ja uksed, mis ühes raamidega sisse rõhutud. Samuti on murtud ja maha muljutud plangud.

Plahwatus tekitas kogu raudteejaama poolses kunaosas lausa

paanikat.

Kuna paljud alles magasid, ei suudetud endale aru anda, mis sündinud. Tundus, kui wäriseks maa ja õhwardasid majad kokku wariseda. Raskem õnnetus õhwardas sündida linna 16. algkoolis, mis asub Sawi ja Näituse uulitsa nurgal. Lapsed hakkasid

kabuhirmus klassitubadest wälja

põgenema, kartes maja kokkulangemist. Õnneks läks õpetajatel korda neid rahustada ja ära hoida tungi treppidel, kus lapsed olekšid hunnikusse joostes wõinud raskeid wigastusi saada.

Plahwatus oli kogu l peagi

sündmus kogu linn

Kogu linn köneleb täna ai sest. Rahwasuus omandab ilme. Kõneldakse kogunl, e isegi südalinnas mõned nkf mnidugi on liialdus.

Pealtnägija

üks tööline, kes õnnet peahoones, jutustab järgm

Olin parajasti nues u kiis mingi tugew mürts ja Plahwatus kuigi tugew ei põrtannud mind see sugugi. nud, nägin ma kuidas üks sepp, üle maja katuse paisa leidsin teiselt poolt maja nu põlesid. Õõn ruttu pange riided. Nägu oli tundmat lõhki kistud.

Tehase juhataja prof. tuse ajal ka peahoones. T püssirohuosakonda minna,

Teistkordne plahwatus

Umbes wiis minutit p õnnetuskohale tuletõrje len kustutada ei olnud, põlesid lauaotsad. Siiski suutsid n teistkordse õnnetuse, sest üks watamisel kuidagi terweks j nud põlewad rusud süüdat rohkesti inimesi kokku kogun watuse tagajärjed wõinud

Õnnetusest teata wõimu

Kohale ilmusid kohtuhiljem linnapea. Kohaleto haawatud kaitsewäe haigem

surmasaanute lai aetu

anatoomikumi wiidi. Asja kohtu-uurija.

Lõuna paiku oldi õnne rusudest puhastamise ja un nste parandamisega. Telef asunud liinide parandamisel kennd.

Eesti-Türgi sõprusleping.

10. detsembril wahetati Warssawis 1. dets. 1924. a. alla kirjutatud Eesti-Türgi sõprusleping ratifikatsioonidokumendid.

A. Hellat sõitnud Soome.

13. detsembril sõitis meie saadik Helsingis, end wälisminister A. Hellat, oma ametikohale tagasi. Saadikut olid jaamasse saatma ilmunud S. N. W. liidu saadik A. Petrowski, Soome asjaajaja N. Orasmaa ja wälisministeeriumi kõrgemad ametnikud.

Wälisminister H. Rebane oli tarkistatud saadik A. Hellati ärasaatmisele ilmumast, kuna ta ruttama pidi wabariigi walitsuse erakorralisele koosolekule.

Kirjanduslikke uudiseid.

Jõudsid müügile:

A. Gailit. RISTISÕITJAD. Nowellid: Taewaskoja asunik, Meri. Kangelane partneriga. Kuristik. Ristisõitjad. Tema Kuninglik Kõrgus. Peetrus Kuppelwaar Põhjaneitsi.
Hind (brosch.) 480 mk., köites 540 mk. ja 580 mk

J. Mändmets. LÄBI RADI. Nowellid: Kolm laipa lumisel wäljal. Uus õpetaja. Laanemetsa weskitalu. Raehärra Flemming'i tütre Katarina pulmad. Kewadised weed. Pidulaud jõuluõhtul Toolamäe kirikus.
Hind (brosch.) 400 mk., köites 460 mk. ja 500 mk.

J. Semper. ELLINOR. Nowellid: Karikakar. Astrid. Niidukressid. Entsian. Karukollad.
Hind (brosch.) 320 mk., köites 380 mk. ja 420 mk.

K. Ehrmann. SÕNA, SAJAND, LINN JA PÜSS. Luuletuskogu.
Hind 100 marka.

A. Borkwell. MATMAATIKA-, FÜÜSIKA- JA KOSMOGRAAFIA TABELID JA WALEMID.
Hind (brosch.) 200 mk. ja 250 mk. (kalingorlköites).

L. Raudkepp. USUÕPETUSE KÄSIRAAMAT III õppeaastale hulga joonistega.
Hind 150 marka.

Lätis kriis kind

Sotsialistid walitsemisest wästnud.

Wastasrind kontrollib usaldamatust awaldamisel häälet

(„Päewalehe" eriteirjaatjalt traaditeel.)

Riiast, 13. detsembril. Arwatakse, et täna õhtul kindlasti seimis walitsuse usaldusküsimus üles tõstetakse. Eile on sotsiaaldemokraatliku erakonna nõukogu koosolekut pidanud, kus otsustatud olewat senisele segasele seisukorrale lõpp teha.

Riiast, 13. dets. Tänaõhtusel seimiistungil awaldab seimi juhatus wastasrinna ettepaneku — walitsusele awaldada umbusaldust. Kui selle wastu ei tõnele ükski rahwasaadik, siis tuleb umbusalduse wormel hääletamisele juba täna. Wastasel korral aga jääb hääletamine reedeks ja täna arutatakse joomise wastu wõitlemise seadust edasi.

Walitsuse seisukord pole muutunud. „Pirmdeenas rits" kirjutab: „Wastasrind, esitades pärast Skujeneeksi seletust umbusalduse wormeli, teadis kindlasti, et umbusalduse poolt hääletawad 51 rahwasaadikut ja et pahempoolne wa-

litsus langeb. Wastasrind dades on äraandjaid, kuid neid on. Riisugust hä ti parlamendi ajalo need äraandjad olid, on t luft, et kui oleks hääleta walitsus langenud. Ja kui ei tunne häbi ka seekord n siis teostab wastasrind hääletusedelite k rind on weendunud, et pra tamine on ta kohus, kun enamust ja siiski hoiab en wõtete abil.

„Päewalehe" erikirjas tasrinna ridadest, et kui tule usaldusküsimus häälet homseks erakorralise seimi mist.

Läti ekslik wälispoliitika.

Riiast, 13. detsembril. Pealkirja all „Ekslik wälispoliitika" waatleb „Latwijas Sargs" oma juhtkirjas Läti wälispoliitikat wiimasel ajal. Muuseas ütleb juhtkirjutaja: „Wõttes üle Läti saatuse juhtimise 18. dets. läinud aastal deklareeris peaminister, et Läti wälispoliitika ei muutu. Samas mõttes köneles ka Cielens. Kuid nüüd, aasta pärast, tuleb konstateerida, et ta on lahkunud teelt, mida algas Läti esimene suur diplomaat S. Meierowics. Praeguse walitsuse ajal pole Läti wälispoliitika alal saawutanud midagi positiiwset, küll aga ebaõnnestusi. Läti on wõõrdunud Euroopa riikidest. Meie suhted teiste Balti riikidega on praegu lihtsalt nutuwäärt, seewastu aga SSSR-ga wäga aktiiwsed.

Kummaline on olnud walitsuse ajujaht igasuguste lepingute peale, wiskuti igasse kanti, et aga sõlmida lepinguid. Ei unustatud isegi faschistlikku Leedut, kellega sotsialist Cielensil ometi ei wõinud olla midagi ühist. Ta peab läbirääkimisi ka Poolaga. Eriti aga on ta wõlutud suurest idanaabrist, parafereerib sellega tagatislepingu, sõlmib kaubalepingu, puhkab siis loorbereil ja unustab Leedu, unustab Poola. Teda ei hirmuta lahtipukew Poola-Läti tollisõda (kuna ju warsti hakkawad mõlemal wastastikku maksma maksimaalsed tollimäärad)...

Eriti wiltust teed on liku maa Eesti suhes, mitte ainult ühine minewil wõitluses sõlmitud relwad on loonud Meierow tas Cielens...

Kõlawate lausete ja i tis ta jaanuaris Tallinna rääkimised jõudsid sõlmimi pingu salajane parafereerimi eestlased külmaks. Sellele SSSR-ga, millest oli Ce dutatud. Ja warsti tekkis lisministeeriumide wahel rimist poleemika. Cielensi kuses, kindlustuses, millis Cielens suutnud tagasi li jatkusid ja nende ainsaks lensi seletused, et kõik on konwerentsil kirjutatakse Kas pole see kodanikkud Eesti ajakirjandus teatas kaudu hoopis wastupidist. dagi olulist saawutatud, lõb nestumise eel ja et nende nelda alles 5 a. pärast, ku kaubaleping.

Kas wõitis Leedu?

Wilna pärast tahab Kaunas wõidelda edasi.

Woldemarase seisukord paranenud.

(„Päewaleht“ erikirjasaatjalt traabiteel.)

Riiast, 13. detsembril. Kaunasest teatakse: Laupäewa õhtul ootas terwe Kaunas suure ärewusega teadet Rahwasteliidu nõukogu otsusest. Ajalehtede toimetuste ees, kes olid lubanud wälja anda erितelegrammid, tungitses rahwas kuni kella 1-ni öösel, kui telegrammid ilmusid. Kuid neis polnud midagi öeldud Genfi läbirääkimiste tulemuste kohta. Alles pühapäewa hommikul sai Leedu telegraafi agentuur „Elta“ Genfist Leedu delegatsioonilt lühikese teate Poolaga saawutatud kokkuleppe kohta. Suuremad lehed andsid kohe wälja eritelegrammid, mis aga siiski ei rahuldanud lugejaid, kuna lõpliku ametlik teade oli paljudele arusaamatu ja teda tõlgitseti õige mitmet moodi. Suure põnewusega oodati pikemat teadet. Taudininkude häälekandja „Lietuvis“ nimetab Rahwasteliidu nõukogu resolutsiooni Woldemarase wõituks, kuna Wilno küsimus on jäetud lahtiseks. Wastasrinna ajakirjandus tõstab esile ja kriipsutas alla sõjaseisukorra lõppemist ja Poolaga wõõrkoheste läbirääkimiste algamist. Selles nähakse Woldemarase lüüasaamist, kuna ta on alati kinnitanud, et suhteid Poolaga ei alata nii kaua, kui Wilno on Poola käes. Alul keelas tsensuur sõnumit wähematki kommenteerimast. Ka keelas ta lehti awaldamast teateid erikirjasaatjailt. Lubati awaldada ainult ametlikke sõnumeid Rahwasteliidu nõukogu otsuse kohta. Õõl kõwendati Kaunases tänawwalwet. Üldine meeleolu on niisugune, et Woldemaras on kas lõpnlikult kindlustanud oma seisukoha wõi kaotab ta selle täiesti. Oodatakse, et Woldemaras pärast Genfist tagasijõndmist püüab kokku seada koalitsiooniwalitsust. Silmapaistwamad poliitilised tegelased kinnitawad, et Poolaga saawutatud kokkulepe, millega likwideeritakse ebamäärane wahekord, toob Leedu riigile palju kasu.

Tetselt poolt aga awaldatakse kartust, et suremal mõõdul koswab Poola mõju, mis wõib negapidi imbuda ka Leedusse.

Pühapäewa õhtul teatas walitsuse raadiojaam eeskawa edasiandmise hulgas ka, et wõitluk Wilno pärast pole lõpetatud, waid ta jatkub ja weel hoogsamalt uutes oludes.

Suurt tähelepanu pööratakse Riiast tulewatele teadetele, et Pletschkaitis organiseerib seal Leedu emigrante, ja kardetakse, et kas ta neid ei kasuta uutes oludes.

Wastasrind Woldemarase sammudega rahul.

Riiast, 13. detsembril. Kaunasest teatakse, et Leedu wastasrinna juht, kristlikkude demokraatide liider dr. Bistras, kes wiibib Genfis wastasrinna mitteametliku esindajana, on annud memorandumi Rahwasteliidu sekretariaadile. Wastasrinna nimel selgitab ta selles, et wastasrind on Woldemarasega solidaarne Leedu õiguste kaitsmises Wilno suhtes. Kui praegune Leedu walitsus oleks astunud mingisuguseid samme, mis olekšid lasknud aimata loobumist Wilnost, siis tõnseks ta wastu terwe rahwas ja Woldemarasel oleks wõimatu Leedusse tagasi pöörata. Woldemaras on Bistrase seletusega wäga rahul.

Woldemarase seisukord kõweneb

(„Pwl.“ erikirjasaatjalt traabiteel.)

Riiast, 13. detsembril. Leedu sõjaminister ja praegune peaministri k. t. polkownik Daukantas andis Kaunases eile ajakirjanikkudele intervjuu, milles ta Genfis saawutatud Poola-Leedu kokkuleppe tähtsust rõhutas.

Selle sammuga olewat lõpulikult kaotatud sõjaristsus pinewõlolek kahe naaberriigi wahel ja selle puhul hingab kogu Euroopa kergendatult. Leedu rahulistele püüetele on osaks saanud täielik tunnustus. On loodud uus juridiline seisukord, mis wajab weel lõpulikku wõimistlust. Kokkuleppe saawutamist tuleb Woldemarase suureks wõituks lugeda ja opositsioon ei toimi õieti, kui ta Woldemarasele ettekeiteid teeb.

Wabatahtlikkude organiseerijad saadetakse Lätist wälja.

(„Pwl.“ erikirjasaatjalt traabiteel.)

Riiast, 13. detsembril. Wabatahtlikkude saatmist Leetu korraldanud seltse Leedu emigranti on otsustatud Lätist wälja saata. Mõned neist, kelle juurest on leitud sõjariistu, peawad enne wäljasaatmist weel wastawa karistuse ära kandma.

Woldemaras jõuab Genfist tagasi nädala lõpul.

(„Pwl.“ erikirjasaatjalt traabiteel.)

Riiast, 13. detsembril. Kaunasest teatatakse, et Leedu peaminister wiibib tagasisõidul Genfist mõned päewad Pariisis ja jõuab Kaunasesse tagasi käesolewa nädala lõpul.

Piiril walitseb rahu.

Sõjawäekomisjoni töö ei takistatud.

Pariisist, 12. detsembril. Autoriteetlikult poolt lähkatakse ümber lehtede teade, nagu ei oleks Leedu walitsus liitlaste sõjawäelistele esindajatele, kes seisuhorda Poola-Leedu piiril uurima saadeti, luba annud Leedu territooriumil tulla. Briandi poolt saadetud juhatuste lõhaselt läksid sõjawäelised esindajad piiril ja tegid kindlaks, et seal täielik rahu walitseb. Sõjawäelisteel esindajatel ei olnudki taowidust Leedu pinnale minna.

Genfi otsuse wastukaja Kaunases.

Kokkulepe Poolaga ilma Wilnota olewat Leedu iseseiswuse kõlgata.

Kaunasest, 12. detsembril. Kogu Leedu ajakirjandus pühendab pikki juhtkirju Rahwasteliidu otsusele Poola-Leedu küü asjus. Selle otsuse hindamine on aga mitmesugune, sedamööda, misiguse erakonna häälekandja leht on.

Walitsewa erakonna, tautininkude, häälekandja „Lietuvis“ leiab, et Rahwasteliidu otsus ühendab

Leedu suurt wõitu.

Leht kirjutab: Leedu iseseiswuse algusest saadik on see Leedu wälispoliitika esimene suur wõit rahwuswahelise mõõdupuu järele. Niiid astub Leedu wälispoliitika uude järku, mis wõimaldab Leedule wabamalt oma wahekordi korraldada. On lõpp tulnud Leedu eraldusele, mis nii palju aastaid on kestnud. Kui Leedu walitsuse juht selles wäga raskes ja keerulises asjas on wääriliselt osanud riigi huwisid kaitsta, siis leiab ka walitsus kahtlemata mõlemale poolele wastuwõetawa modus vivendi. Kõigile oli ju selge, et Leedu ise ei tungi kunagi Poolale kallale. Aga oli küll wõimalik

Poola kallaletung Leedule.

Niiid ei wõi sellest enam juttugi olla, sest Poola on Rahwasteliidu ees piihalikult seletanud, et tema ei ähwarda Leedu iseseiswust ega territoriaalset puutumatust. Rahwasteliit ise on niiid

suursaadikute konwerentsi otsuse Wilno asjus tõhistanud,

kuulutades Wilno küsimuse lahtiseks. See on Leedu suur wõit. Praegune Leedu walitsus seletas juba mõõdurud tahwel seinis, et tema ei ole põhimõtteliselt läbirääkimiste wastu Poolaga. Niiid on Leedu seisukoht läbirääkimistes Poolaga tugewam, kui ta seda oli Kopenhaagenis. Leedu wälispoliitika on niiid punktilt nihutatud. Sel on suur tähtsus mitte ainult Leedu ja Poola kohta, waid ka kogu Ida-Euroopa rahu ja majanduseliku stabiilsuse kindlustamise kohta.

Wastasrinna (laudininkute) häälekandja „Lietuwos Žinios“ arwustab wäga terawalt Rahwasteliidu nõukogu otsust. Tema on oma juhtkirjale pealkirjaks pannud:

„Kolgatale!“

Leht kirjutab: Kuna Rahwasteliidu nõukogu resolutsiooni ametlik tekst weel saamata, on praegu raske selle sündmuse tähendust Leedu riigi ja rahwa kohta täielikult hinnata. Aga olgu selle otsuse kuju misiguse tahes, olulisselt tähendab Rahwasteliidu nõukogu resolutsioon Leedule läbirääkimise uuestialgamist Poolaga,

ilma et Wilnomaa Leedule tagasi antaks.

Meie, laudinnikud, oleme ise suured rahu poolehoidjad. Aga, nagu kogu Leedu rahwas, nii saame ka meie aru, et kokkulepe Poolaga ilma Wilnota on Leedu iseseiswuse Kolgata.

Wilno wallutamine Poola imperialistide plaanides

on ainult üks samm Leedu iseseiswuse likwideerimiseks. Seepärast ongi Leedu rahwas sellsme aasta kestes niisuguse sitkuse ja kangekaelsusega kaitsnud oma õigusi Wilno kohta. Õigus ja õiglus selles wõitluses on Leedu pool. Seepärast ei saa keegi Leedut oma seisukohalt sahkuma sundida. 10. detsembri akt ei ole rahuakt. Kaotades demarkatsioonijoone Leedu ja Poola wahel, tõukab see akt mõlemad pooled awalikku wõitlusse üksteisega. Kui Leedu järele annab, siis muutub ta warsti üheks Poola riigi osaks. Seepärast ei saa Rahwasteliidu nõukogu otsust teisiti hinnata kui aktiks, mis sunnib Leedu rahwast Golgata teed käima, käpetab lehi.

Kristlikkude demokraatide häälekandja „Rytas“ kirjutab Genfi otsusest rahulikumas toonis. Leht ütleb: 10. detsembril on Leedu oma wõitspoliitika sõjni järsult muutnud. See tuli selleest, et Genfis selgus, et Leedu seisab erakdatuna

„suurte rahuloojate keskel“,

kellega ühinesid ka Stresemann ja Litwinow. Poolakad said Genfis seda, mida nad soowisid: sõjaseisukorra kaotamist Leedu poolt ja Rahwasteliidu soowitust normaalsete suhete loomiseks Leeduga. Hinnatagu seda akti kuidas tahes, aga selge on, et selle aktiga tuleb arwestada kui sündinud tõsiasjaga, millel on suur tähtsus. Seda silmas pidades, kutsub „Rytas“ Leedu erakondi omawahelisi tülisid lõpetama, et ühendatud jõududega waenlaste wastu wõita astuda.

Warssawist, 13. detsembril. Poola ajakirjandus terwitab rahuldusega Rahwasteliidu nõukogu otsust, millega ühekülgne sõjaseisukord Leedu ja Poola wahel kaotatakse. Lehed toonitawad, et 10. detsembrist peab algama Poola-Leedu suhetes uus ajajärk. 10. detsembri akt peab saama otsekoheste läbirääkimiste lähtepunktiks mõlema maa wahel. Poola poliitika juhid, kes Poola rahuarmastusest uut tõendust on annud, ei jäta kahtlemata midagi tegemata, et Leedu walitsuse ülesannet kergendada, sest Genfi otsuse teostamine ja Ida-Euroopa rahu lõpulik kindlustamine oleneb peaaegu kõik Leedu walitsusest, seletawad Poola lehed.

Pilsudski Warssawis.

Warssawist, 12. detsembril. Marssal Pilsudski saabus täna õhtul Genfist tagasi. Wiinist läbisõidul oli teda Poola saadik Bader ühes saatkonna ametnikkudega waksali terwitama tulnud. Wiinis Pilsudski rongilt maha ei tulnud. Kange lumetuisu pärast jõudis rong Wiini waksali ühetunnise hilisaksäämisega.

*

Warssawist, 13. detsembril. Marssal Pilsudskit olid waksalis wastu wõtmas walitsuse liikmed ministrite nõukogu abiesimehe Bartelega eesotsas, diplomaatilk korpus, mitmesuguste organisatsioonide esindajad ja suur hulk rahwast. Kui marssal waksalihoonest wälja tuli, wõeti teda kokkukogunud rahwahulga poolt tormiliste kiiduawaldustega wastu.

Kokkuhoidlik ostab pühadeks

FOTO- ja RAADIO-

aparaate ja tarbeid eriärist.

GERO, TALLINN, Kullasepa 13.

A. Wista

ei anna „Rahwa Sõnale“

enam hingewahu.

Nähtasime ühes oma eelmise lehe numbris, kuidas „Rahwa Sõna“ Eesti Pangas mitte õigel ajal protesteeritud a vista wekslite asjus teadlikult waletab. See tolle nähtawasti ei meeldi ja sõber A. Wista sundis toimetajaid eilses lehes sule kätte wõtma, et maha saada piku ja sisuta tiraadiga meie aadressil ja pesuehtsa karjapoisi sõimuga: „ise waletad“. Ei suuda aga ära näidata, milles see meie wale siis õieti seisab. „R. Sõna“ tõi ette konkreetse fakti, millele omalt poolt kommentaari juure lisas, mis mitte tõele ei wastamud. Juhtisime selle peale tähelepanu ja wõisime täie õigusega teadlikku waletamist „R. S.“-le ette heita, sest kui wekseli protesteeriti 5. jaan. 1925. a., ja panga direktor Sihwer ametist lahkus juba 1924. a. juulikuul, nagu „R. S.“ ise „Riigi Teataja“ põhjal ütleb, siis ei wõi ju direktor Sihwerile ettekeiteid teha, et ta ei ole talitanud seaduse järele käies. See peaks ju igale ühele selge olema, kes natukenegi kalendrit tunneb ja loogiliselt mõtelda suudab. Meie ei kahtle selle juures, et ka „R. S.“ mehed seda wäikest asja suudawad, aga nad ei taha seda lihtsalt tunnistada. Selles see sotsialistide kurbloolus seisabki. Selge, et olete selles asjas eksinud ja asi on selge. Edasi aga jonnida ja tõendama tulla, et teil on ikkagi õigus ja teised waletawad, on natuke liig; see on juba rohkem kui teadlik waletamine.

Ühisrõigid militariseerumad.

Londonist, 13. detsembril. New-Yorgist teatatakse: „New-York Times'i“ teatel olewat mereministeeriumil uus merewäe programm wäljatöötamisel. Selle programmi järele kawatsetawat wiie aasta jooksul ehitada 26 10.000-tonnilist risttlejat, kolm lennukite emalaewa, neli allweelaewa ja 18 miiniristlejate jaoteelaewa. See ehitus minewat maksma üle miljardi dollari. Peale selle ehitatawat wanade ajemele neli uut soomuslaewa. President Coolidge pooldawat seda programmi. Tema soowitawat, et tulewa aasta eelarwesse juba 200 miljonit dollarit seks otstarbeks üles wõetaks.

M. Niininen ja A. Törnudd eluks ajaks wangi.

Turu raekohtus oli laupäewal arutusel mag. Allan Törnuddi ja neiu Margit Niinise protsess, keda süüdistati kaupmees Engblomi tapmises. Kohus mõistis kummagi eluksajaks wangi. Turu kohtuhoones ei ole kunagi warem nii palju pealtkuulajaid nähtud.

Kaupmees Engblom oli teatawasti mag. Törnuddi mõrsjat Niinist wägistanud ja sundinud seda ühendusele enesega, mille peale mõlemad otsustasid kaupmeest tappa, mis ühel neiu Niinise kohtamisel Engblomiga korda saadetigi. Kuritegu püüis kaua aega selgitamata mõistatusena ja on Soomes rohkem õõnesinet annud selgumisel kui harwa mõni teine kuritegu warem.

Rahwasteliidu nõukogu järgmine istung Roomas.

Partiisist, 12. detsembril. Nagu „Matin“ Genfist kuuleb, kawatsetakse Rahwasteliidu nõukogu järgmist istungit Roomas pidada, et huwitatuile (peaasjalikult Briand'ile) juhust anda Mussoliniga kokkusaamiseks. Siis oleks paras juhus alata läbirääkimisi Prantsuse-Itaalia suhete korraldamiseks.

Paul Wegener tuleb Tallinna.

Praegu peetakse läbirääkimisi maailmakuulsa Saksa draamanäitleja ja kinoartisti Paul Wegeneri Tallinna tulemiseks mõningateks wõõrustendusteks. Selleks on oma kaasabi lubanud Saksa rahwaülikool „Lessing-Hochschule“ Berliinis, kus Paul Wegener loengutega esineb.

Suurnäitleja on oma põhimõtteliku nõusoleku Tallinna sõiduks annud, kuid sõidu aeg on weel lahtine. Omal ajal kutsus kadunud K. Jungholz Wegeneri mitmel korral Tallinna, kuid see ei leidnud sel ajal siis wõimalust selleks.

Töö-hoolekandeministeeriumi lisaeelarwe 57 milj. marka.

Eile esitati rahaministeeriumile töö-hoolekandeministeeriumi lisaeelarwe nr. 2, milles korralisi kulusid 52 ja erakorralisi kulusid 5 miljonit marka. Erakorralised kulud on arwatud tööpuudusele wastu wõitlemiseks.

Riik maksab pensione.

Pensionisaajate arw ja summad.

Riigikassast saawad pensione: Riigiteenijad 586, nende perekondi 550; omawalitsuste teenijaid 124, nende perekondi 78; õpetajaid 204, nende perekondi 47. Pensioni saajaid lapsi on kõigil eelloetletud pensionääride liikidel 624. Pensionide peale kulutati 1926.—27. eelarweaastal: riigiteenijate pensioniteks 45 miljonit ja omawalitsuste teenijate pensionideks 22 miljonit marka. Pensionikapitali malju saadi omawalitsustelt 21 miljonit.

Minimaalne pensioni summa oli 2806 — ja maksimaalne 234.000 marka.

Raskusi pensionide korraldamisele teeb see asjaolu, et omawalitsused ei tasu korralikult pensionikapitali kasuks minewaid makse (4 protsenti teenijate palga üldsummast).

20 õpetajat kaotawad koha.

Wiimasel Tallinna haridusnõukogu koosolekul selgus linnawalitsuse andmetel muuseas, et kui uus õpetajate palgaseadus kõrgendatud tanninormidega maksma hakkab, siis Tallinna linnas üksi wähemalt 20 praegu ametisolewat õpetajat ilma töötu jäätwad ja wallandada tulewad.

Pedagoogiliste instituutide leadule

arutamine katkestatud.

13. detsembril otsustati riigikogu hariduskomisjonis: 1) katkestada seaduseelnõu arutamine, wastu tulles uuele haridusministrile, kes soowib tutwuneda sellega; 2) wõimaldada, et kaks seminari direktorit, wastupidiste woolude esitajat, wõiksid tulla komisjoni koosolekule ja awaldada oma kogemusi ja mõteid.

Enne neid otsusi pandi Th. Tallmeistri (töörahwa.) poolt ette, kutsuda komisjoni koosolekule Tallinna seminari direktor, mille järele A. Usai (sotsial.) tegi ettepaneku wõimaldada seda ka Wõru seminari direktorile.

L. Raudkepp (kristl.) tähendab, et ebakohane on rõõkida selleest, et kutsuda „asjatundjaid“, nagu komisjon ei oleks küllalt asjatundja, ning juttu olla asjatundjaist ka wäljaspool.

Wõeti üles ka küsimus, kas wajt kutsuda seminaride direktorid, mille wastu oli komisjon meelel.

M. Laarman (põllum.) ja J. Westberg (rahwaer.) leidsid, et komisjonis seni pole arutatud olnud äärmine põhimõte — kas ainult seminarid ainult instituudid, waid mõlemad on mõeldud paralleelselt üksteise kõrwal.

Mees ja naine korraga surma suus.

Mees weduri, naine trammi alla.

13. detsembri hommikul kell 7.10 min. läi Balti jaama kaubahoowis manööwerweduri nr. T. 218 alla ja sai silmapilkset surma weowoorimees Jaan Tartoff, 56 a. wana, pärit Järwamaalt Koigi wallast, elukoht S. Pärnu m. nr. 44-a. T. läip saadeti linna lahkamiskambri.

Nõste õnnetus tabas meest silmapilgul, mil ta kaubakontorist wõõra tulles üle raudtee läks, kuid pimeduse ja wiletsa kuulmise pärast manööwerdawad weduri tulekut ei märganud. Weduri muljus õnnetu rinnakorwi sisse, mis silmapilkse surma tõi.

Wedurijuht ja abi ei märganud ega õnnetust, kui T. juba surnuna roobaste õõrwal lamas, kuhu weduri ta paisanud. Sündmust juurdleb politsei.

Ühenduses ülalnimetatud õnnetusjuhtumisega sündis iseäralikult natuke hiljem teine õnnetu juhtumine, aga õnnelikumalt lõppes.

Õnnetusest teitis kohe üks woorimees Jaan T. naisele teatama. Mees läks Tartoffi hobuse ja naisele järgi S. Pärnu maanteele, kus maja nr. Tartoffid elasid.

Kohe istus Helene Tartoff reele ja läksid tagasi surnud mehe juure. Kiirelt S. Rooseranti sõitis ei pandud tähele, et Wabadusplatsilt trammiwagun reele wastu läks. Kõrkupõrge ähe mafel pilgul aimates ei suutnud ei hobusejuht trammijuht õnnetuse ärahoidmiseks midagi teha. T. purustas ree, wiates seejuures hobuse ja reel ü körwale, mille tõttu need surmast pääsesid. Mõ said tundmatult põrutada.

Riigi tehnikagümnaasiumi dir. Rootsimaal.

Riigi tehnikagümnaasiumi direktor N. Nurmiste läibis praegu Rootsis, et tutwuneda sealsete tehniliste õppeasutustega. 8. detsembril läitis hra Nurmiste Stokholmist wälja Västerasi, Örebrosi, Eskilstunsi ja Norrköpingi sihis, millistes linnades suuremate tehniliste õppeasutustega tutwuneb.

Heinrich Baueri testament awatud.

Suurem osa warandusest määratud kommerts- ja kaubanduskoolile kehwemate õpilaste abiandmise kapitali asutamiseks.

Eilsel 2. isk. rahukohtuniku awalikul kohtuistungil awati, hiljuti maamulda sängitatud, end. haridusministri, Tallinna tütarlaste kommerts- ja kaubanduskooli direktor Heinrich Baueri testament, mille järele kadunu oma waranduse määras peaasjalikult heategewaks otstarbeks, ainult paar lähedal seisjat omandasid ühe osa warandusest.

Nii päris kadunu wõõrasema kuld- ja hõbeasjad ja 200.000 marka raha. Kauaaegne teenija 150.000 marka rahas, pesu ja riided. Ka Eesti lastekaswatuse seltsile, kus B. esimees oli, langes üks osa warandust.

Suurema osa warandusest määras B. Tallinna tütarlaste kommerts- ja kaubanduskooli abiandmise seltsile kapitali asutamiseks, mille protsentidest saaksid kehwemad õpilased abi. Kui suur see summa on, ei ole weel selgunud. Ei ole weel lõpulikult jõutud B. waranduste kohta selgusele.

Auaadress Berthelot' mälestuseks edasi antud.

Eesti saadik Pariisis teatas wälisministeeriumile, et ka on Sorbonne'is üle annud auaadressi, mis wabariigi walitsus saatis Marcel Berthelot' 100-aastase mälestusjuubeli puhul. Auaadress osutus teiste hulgas ilusaimaks. Samuti toimetati edasi wabariigi walitsuse kasutuses olewat kultuurkapitali osast see summa, mis wabariigi walitsus otsustas annetada Berthelot' mälestuseks püstitatawa rahwuswahelise keemiamaja ehitamiseks. Tähendatud maja ehitatakse Pariisis Trocadéro Seine'i poolsel platsil. Siiputi oli juba maja pidulik nurgakiwi panemine. Kuna sõit kultuurriigid eelnimetatud hoone ehitamist toetawad, siis püstitatakse see wäärtlise monumendina kuulsa teadlase mälestuseks. Maja sisseküljele ehitatakse marmortahwel, kuhu annetajate nimed kirjutatakse.

Corbu ja Lacoste surnuks kukkunud.

Pariisist, 10. detsembril. Prantsuse lendurid Corbu ja Lacoste kukkusid lennukiga Le Bourget aerodroomil maha ja said surma. Corbu tegi mõne aja eest katse üle Atlandi ookeani Ameerikasse lennata.

Leedu polititilise politsei ülema wäljasaatmine.

Budrise kirju minewik.

(„Pwl.“ erikirjasaatjalt traabiteel.)

Riiast, 13. detsembril. Kaunasest teatakse ürikaasju endise Leedu polititilise politsei ülema Budrise wäljasaatmisest. Teda süüdistati, et ta wõimaldas dr. Bistrasele põgeneda wälismaale.

Nagu niiid selgunud, areteeriti Budris pärast ta wallandamist ja wiidi tugewa walwesalga saatel Leedu-Saksa piirile, kus ta anti sakslastele üle. Kõnelbakse, et Budris ajub niiid Prahasse, kuna wõtnud Kaunases enesele Tschehhoslowakkia wiisa.

Budris, õige nimega Polowinski, kuulus kristlikkude demokraatide parteisse ja tundis kaasa wastasrinnale. Seepärast olewat ta ka wõimaldanud põgeneda dr. Bistrasel.

Budrise karjäär on õieti huwitaw. Enne maailmasõda teenis ta Riias politseijaoskonna ülemana, sattus sõja ajal Kaugesse Itta. Enamlise revolutsiooni ajal oli ta Mandshuurias, kus muuseas tutwunes Tschangtsoliniga ja ta wõitlusmeetoditega, miliiseid tulewane Hiina feldmarssjal ja diktaator kasutas juba siis, kui oli ainult huuhuuside bande juhiks.

Tagasi pöörnud Leedusse, oli Polowinski, alias Budris — tänu oma sugulussidemetele (siiks ta õde on Leedu riigiooperi primadonna ja sõjakohtu esimehe kindral Grigaitise naine; teine õde aga Woldemarase walitsuse endise ministri, praeguse Meemeli kuberneri kol. Merkise naine) mõnel kõrgel kohal.

Omal ajal, seekordse peaministri Galwanauskase ülesandel wõitis ta prantslastelt peaaegu ilma werewalamiseta Meemeli ühes maakonnaga. Siitsastele jäi üle ainult lepping sõjaga. Selle rene eest lubati talle autasuks mõisa, mida ta siiski ei saanud, waid ta nünet. Leedu esimeseks kubrneriks Meemelis. Hiljem sai ta Kaunases polititilise politsei ülemaks.

Mehed müüsid wõõra metsa

(„Pwl.“ erikirjasaatjalt traabiteel.)

Tartust, 12. detsembril. Politsell korda tabada kaht omapärast kelmi Apperot Meistrit, kes 10. nowembril pummeldasid T. kõrtiides ja raha lõppedes otsustasid müüa n mida neil mõlemal olemas ei ole. Mehed „Riia“ kõrtsis kokku metsaäri Timbre ja Ko. dajaga, kellega sõlmisid lepingu metsa müügi jus. Mets pidi kaswama Seba talu maa mille omanik Aleksander Kukk. Timbre ja esindaja Uljanow nõudis metsamüüjailt 15 marka tagatist, wiimased andsid aga wekslid Kuke nime peale. Uljanow esitas lepingu ja lid Kukele, mis puhul wiimane teatas, et mingit metsa müüa ei ole ega kawatsegi n Pärast seda hakati kelme otsima.

Padrunitwabrik Lätis.

Riiast, 12. detsembril. Sõjaminister ral Bangerski kirjutas Läti walitsuse poolt al pingule uuesti asutatud ähingu „Selier-Bell kel juba enne maailmasõda oli Riias padrun rik. Lepingus kohustub firma aasta jooksul p ni-wabriku jälle töötama panema. Wabrik kõige moodsam. Läti walitsus jälle omalt poo hustab igal aastal sõjawäe jaoks ostma wõ toodangu.

Kõneõhtu Hiinast.

ESSOK seltsioon korraldab täna, kolmap 14. jup., kell 8 õhtul tüdarlaste kommertskool las (Jaani tän.) „Hiina õhtu“.

Refereerimad hrad dir. Kompus, kirj. Linde Jungerman Hiina kunstist, kirjandusest, teatrist ja sootsiast.

Deklamatsioone pr. H. Glezerilt.

Pääsetähed üldhinnaga 10 marka.

Õpetajate korteriraha ei te tagasi nõuda.

Teatawasti tegi haridusministeerium now kuu lõpul kõigile koolimalitsustele korralduse, e tajate korteriraha wäljaarwamisel tuleb peale palga arwesse wõtta ka riigi poolt makstaw 25 palgalisa. Selle korraldusega tunnistatakse õpe korterid automaatselt 25 protsendi wõrra kallimaks, et nad millegi poolest paremaks oleks muutunud, üldiselt korteri hinnad jamal ajal ennem langu kallinemise poole näiwad kaldumat. Ühtlasi tee nisteerium koolivalitsuscle ülesandeks juhtuel, ku teriraha wähem on nõutud, puuduw osa siis r

Kuna see korraldus õpetajate õigusi jämeda kub, kooskõlas pole koolinõunikkude ja õpetajate palga seadusega ja wastolus seisab sama ministee kewadise ringkirjaga sama küsimuse kohta, kis ras Eesti õpetajate liit neil päewil pitsma n kirjaga haridusmin. poole, protesteerides selle se wastase korralduse wastu ja paludes õpetajate r õigused uuesti jalule seada.

Emadepäew.

Skautidel ja gaidedel on üle ilma ilus komm tõe üle päewa pühendada emale. Traditsioonilis lenna gaidede, skautide ja hundipoegade ema p peal ära pühapäewal tütarlaste kommertsgümna saalis.

Emapäewa awas skautide jõprade seltsi esimees rektor L. Raudkepp päewakohase kõnega, millele j gaidede ja skautide poolt laul „Ema jüda“.

Awaldati skautide malewa päewakajt skautide damusest ja teenusmärkide andmiset, locti ette term

Järgnes rikkalik ja pikk programm: segakoo soololaulud, muusika, ilulugemised, wõimlemised, mäng, kunstmiikude etteastumised jne. Iseäranis menu osaliseks sai Tenno Wironi laul. Lõpuks oli

Rahwast, suuri ja wäikesi, oli rohkesti ja m oli kõigil hea.

Külmanud laip rehe all.

11. detsembril kella 11 ajal leiti Kallaste Liina Kullt maja rehe alt surnult samas majas Liisa Eisell. Laiba ülewaatusel selgi Eiselli peas nähtawasti külmanud olekus arwatawasti juba päewa rehe all lamanud. Surm on arwat järgnenud rehealuse lardilt mahakukkumisele. Lai deti Tartu anatoomikumi lahkamiseie. Eisell a. wana, lesk ja waranduslikult kehw.

Päästis enesetapja silmusest

10. detsembri hommikul kella 7 ajal tegi W wallas Kärewete asunduses elaw Johannes Tipp set end üles puua, kuid õigel ajal juhtus enesete kohale tulema samas asunduses elaw Johannes berg, kes nööri läbi lõikas ja enesetapja sii wabastas. Mis põhjusel Tippi enesetapmiie katse ei ole teada.

Päewane warguste seeria.

Wanakraamt turul warastati Marie Warn singilt käckott ühes raha ja tõendustidega. 31.350 marka.

Marie Roona kaotas Were uulitsale 26.000 ka raha.

Lembitu uul. nr. 10 Julius Sinaku ka warastati höbe taskukell, raha ja hõbemõõdumõõ Kahju 3000 marka.

Laiat ülk. nr. 12 agentuur „Alfa“ ruu warastati 2 puuda seepi. Kahju 1600 marka.

Kriminaalpolitsei teatas August Karu, et korterist S.-Tartu mnt. nr. 61-a warastati marka raha.

Salaja wiinaga kauplemise

pärast tehti 11. detsembril protokoll Woehsi w 18, krt. 3 elawale Juan Schultzile.

Harry Piel oma wiimases ja paremas suurfilmis enne suurt õnnetust temaga | 2 seeriat, 16 j. korraga! **„Ühe õudse öö saladus“** 2 seer korr

Kes tunneb raha wäärtust
see ostab endale ja oma perekonnale ülirõivad aiandi **HERMANN SCHWARZ'I** walmistatud tekirist. Rõivapuudusse pärast olen hindu tunduwalt alandanud.

DAAMIDELE:
talwemantlid ilma nahkgarnituurita 4000.—
talwemantlid nahkgarnituuriga 5600.—
plüüsmantlid 6800.—
sildmantlid 7000.—
Suur walik nahkmantleid, nagu krott-, kotik-, ziokel ja muud.
Oma karusnahatöökoda.

HÄRRADELE:
paltud 4200.—
„ karakulkraega 9800.—
„ kotikkraega 6500.—
joped kängurukraega 6500.—
ülikonnad 4200.—
„ inglise schewiotist 5600.—
smokingid 6400.—
ja kallimad.

Oma rätsepatöökoda. Palun nime ja aadressi mitte ära wahetada! **Hermann Schwarz** Harju t. 24.
On, oli ja jääb kõige odawamake sisseostukohake!!!

Tollipanama selgitamisel.

Kujunemas kõige suurem kohtuprotsess Eestis.

Kohtu-uurijatele jatkub töö aastaks. — Iga päew tegewuses 4 kohtu-uurijat ja 11 eksperti.

Riigi kahjusid selgitab tollivalitsus.

Eesti kohtu ajalugu ei tunne seni ühtki protsessi, mille uurimine nii palju aega ja töejõude nõuaks, nagu seda wajab peatollametis ettetulnud kuritegude selgitamine, millesse segatud suuremal hulgal tolliametnikke, deklarante, ekspeditsiooni firmasid ja kaupmehi.

Isegi Wenemaal ei tuntud nii suurt tollipro-tsessi. Aastal 1885 leidis Taganrogi linnas aset tollipro-tsess, mis siiski nii suure ulatusega ei olnud, olgugi, et asja arutaja kohus seadis üles üle 1000 süüdistatuse.

Seni töötasid kohtu-uurijad sadamas tolliwalitsuse juures, tarwitades paari wäikest tuba, mis kitsaks jäi. Hiljuti üüriti Narwa m. uued ruumid 5 tuu peale. Esialgu toimetas juurdlust 3. jsk. tähtsamate asjade kohtu-uurija F. Nigol. Komandeeriti Itsaks 2. jsk. tähtsamate asjade kohtu-uurija Ed. Voss. Mõni aeg tagasi komandeeriti weel kaks kohtu-uurijat, hrad Punschin ja Gorschkow, juure tähtsamate asjade kohtu-uurija õigustega. Wiimaste aset täidawad kohtuameti kandidaadid. Kohtu ringkondades peetakse tollivalitsuse asjade uurimist wäga raskeks ja tähtsamaks tööks, tolli tokumentide wõrdlemine kaupmeestelt äravõetud tokumentidega nõuab põhjalikku selgitust, mitsuguste toimingute juures kaasabiks 11 eksperti. Ei ole üksinda tegemist wõltsimiste ja „wigade“ tegemistega, waid on isegi sarnaseid juhtumisi, kus aknakardina tüll on tollitud kalawõrkude pähe. Arwatakse, kui töö sarnase tempoga edasi läheb, mis muidugi ei olene kohtu-uurijatest, siis waewalt wõib loota, et uuel aastal jõutakse uurimisega lõpule.

Kui suureks on patsunud ja patsub kaebealuste pere, kes wahi alla wõetud ja kes wabaduses wõibiwad, on raske ennustada. Wõimatu ei ole, et nende arw 100 ülimb.

Ka pauduwad sent andmed riigile tehtud kahjude kohta. Tollivalitsuses ollakse selle tallal kibedasti ametis, kuid et igapäew uusi ja uusi summasid juure tuleb, ei jõuta lõpusummani enne, kui kohtuwõimud paralleelselt oma juurdlusega lõpule on jõudnud.

Kogu see tolli wärk on meie kaupmeeskonnale palju peawalu walmistanud, iseäranis neile, kelledel hiljemalt tuleb süüpinki astuda. Süüdistused, nagu waletokumentide esitamised tollivalitsusele, et näe ette mitte kerget karistust. Nuhtl. sead. § 294 köneleb wangirooduft 4—5 aastani ühes õiguste kaotamisega.

Sama saatuse osalisteks wõiwad langeda tolliwalitsuse ametnikud, keda süüdistatakse tokumentide wõltsimises Nuhtl. sead. § 362 ja altkäemaksu wõtmises Nuhtl. sead. § 373.

Asjatundjad kalduwad arwamisele, et kohtuistung, kui kogu süüdistus terwikuna arutusele peaks tulema, kestaks wähemalt kuu aega.

Wiru maawalitsus kasutas riigi summasid teisteks otstarweteks.

Siseministeerium nõuab wäärnähtuste kõrwaldamist.

Siseministeeriumi administratiiw-osakond korraldas nende päewade sees Wiru maawalitsuse rewideerimise. Rewideerimisel selgus, et normiwilja paheraha eelmistel aastatel 437.054 marka ja käesolewal aastal 56.719 marka — kokku 493.773 marka seifis Eesti Panga osakonda siseministeeriumi arwele maksmata. Tähendatud summad aga olekfid pidanud siseministeeriumi sellekohaste korralduste põhjal makstud olema 15. ja 30. kuupäewaks päraft summade saabumist. Samuti näitasid maawalitsuse arwed mitmell alabel ülejääre kokku 7.955.088 marga suuruses, mis riigi summad, ja maawalitsuse käsutuses. Tegelikult ok aga samal ajal maawalitsuse käsutuses 591.214 marka. Seega on maawalitsus kasutanud riigi summasid teisteks otstarweteks üle 7 miljoni marga. Maawalitsuse hoone ehitus teostati wäljaspool eelarwet summade eelarwelt ja erikapatlli arwelt wälja minnes kõrwalstele, juhtuwate üleminewate summade iseloomuga maja ehituse arwele.

Siseministeeriumi administratiiw-osakond kirjutas maawalitsusele ette wäärnähtused 31. märtsiks 1926. a. arwepidamises kõrwaldada. Maawalitsuse rewideerimisprotokoll tuleb esitada järgmisele maawolikogu koosolekule.

Rahwasteliidu nõukogu istungid lõppenud.

Saadikud laiali läinud.

Genfist, 12. detsembril. Rahwasteliidu nõukogu lõpetas täna oma tööd. Danzigi ja Poola wahelises tüliküsimuses Westerplatte poolsaare asjus soovitas nõukogu pooltele konflikti otsekohese läbirääkimiste teel lahendada. Kui kokkulepet ei saavutata, teeb nõukogu märtsikuul oma otsuse.

Genfist, 12. detsembril. Briand lahkus juba eile 1 Genfist, et Partist tagasi sõita. Stresemann, sir Austen Chamberlain, Scialoja, Zaleski ja suurem osa teisi Rahwasteliidu nõukogu liikmeid lahkus täna õhtul.

Berliinist, 13. detsembril. Ülemaspäewa õhtul enne Saksa delegatsiooni lahkumist Genfist kõnelesid Chamberlain ja Zaleski Stresemanniga jumalaga jätmas. Lehtede teatel olewat Chamberlain Saksa wälisministrit informeerinud oma pühadest Prantsusmaa ja Itaalia wahel kokkulepet sõlmitada. Zaleski olewat kõnelenud eelseisvatest läbirääkimistest Leeduga, kui ka Saksa-Poola kaubalepingu läbirääkimiste jätkamisest.

SSSR-Rootsi salakuulamiskonflikt laheneb.

SSSR kutsub oma merewäelise esindaja ära.

Stokholmist, 12. detsembril. Rootsi wälisminister Norberg, keda kahtlustati salakuulamises Nõukogude Wenemaa kasuks, lasti täna õhtupoolikul jälle wabaks. Politsei teadaande järele ei ole juurdlusel kindlaks tehtud asjaolusid, mis teeks kohtu kõige ankemist õigustatuks. Juurdlusmaterjal antti wälisministeeriumi käsile.

Stokholmist, 13. detsembril. Eile õhtul arutadati wälisministeeriumi ja Nõukogude saatkonna poolt teadaandeid Norbergi asjus. Wälisministeerium selgitab oma teadaandes, et juurdlus ei ole tõendanud Norbergi süüdlasust kõige kõrgemalt. Ei olemat leitud, mis näitaks, et Norberg Nõukogude saatkonnale teateid oleks wõrkemend wõi püüdnud nõuetesaba.

Nõukogude saatkond omalt poolt tunnistab oma teadaandes, et see wõis, kuidas Norbergile saatkonna poolt töö anti, ei ole kõrgeline olnud. Et hea wahekord Rootsi ja Wene wahel ei kõnnatuks, kõnnatseb saatkond oma wahistusest pahaks nõrgendatud ehituse äratõstmiseks.

Sport.

Jiu-Jitsu. Nägematu wõitlus enda kaitseks.

Politseiabikomisjar Heinrich Tauni toimetusel ja siseministeeriumi administratiiwala kirjastuse wäljaandel ilmus nimetatud Jaapani eneseka itse õpetus, mis esmane selleaarnane Eesti keeles.

Õpetus on nõhtud eestlasi politseinikkudele, kuid on wäga tarwilik ka igale teisele kodanikule, et osata omast kaitsta wõimalikkudel kallaletungi korrabel. Autor ütleb eeskõnas, et õpetrista tarwituselewõtuga wõib esmast kindlasti kaitsta, kuid momentidel, kus kõhnetus halwab igafuguse tegewuse, on kindlamaks ja parimaks kaitsjaks jiu-jitsu.

Raamatus on teadud näitlikult originaal-üleswõtete abil kõik tähtsamad eneseka itse oskuse wõtteb, millede all lühidad ja arusaadawad selgitused wõtete täpse läbimõtmise kohta. Iga asjast huwitatu peaks wõrdlemisi hõlpsasti õpetuse abil suutma neid omandada. Wõtteid on ülde õpetuses 47, teiste hulgas ka sarnased, nagu kaitse kirwelõõgi wastu, kaitse nualõõgi wastu, rewolwri kätwõtmine pealetungija käest ja igafuguseb wastase abituks tegemised.

Raamat on wäga antud wäga heal paberil ja sisaldab 53 pilt autori enese poolt demonstreerituna. Teda wõib soowitada kõigile, kuna jiu-jitsu oskus ühekogi üleliigne ei ole.

Kaunil ja tubasel raamatu kujul on 200 marka.

Ühe wõimlemise demonstreerimisõhtu Beitlikus noorte naiste ühingus.

Reimapäewal, 14. detsembril.

K. N. N. ühingu wõimlemis- ja spordigrupid lõpetawad oma eskimese semestri töö uutes ruumides. Just nõdaka eest korraldasid kõik wõimlemisgrupist osawõtjad omatahelise lõbusa koostõõlimise. Nõiid on neil kawatsus pakuda oma naisõpru wäljaspoolt mõnest mänguhõngust osa wõtma. Ühingu wõimlemiskava on mitmekesine: huwitawat leidub igaühele wanadusele peale waatamata. Õpetawad Tallinna wõimumad wõimlemisõpetajad ja tundide arw on märksa suurem mõõd. aasta omast. Seekordne demonstratsioonõhtul on igale grupile paar minutit aega antud eriti seda tõõliiki näidata, mida nemad jõgise jookful harjutanud. Õhtul ei esineta mitte mõne hõlgemumbriga, waid näidatakse osa harilikust wõimlemisrunnist. Mitmekesist wõimlemiskawa ühendab asjaolu, et kõik kuuluwad terwisekaswatuse osakonna alla. Pearõõhku pannakse terwise saawutamise peale, arwesse wõttes eriti meteaegse naise tarwidust. Olgu see mäng, harjutus, eriline saledusse kursus, tants wõi rahwatants ehk mõni muu ala selles terwistandwas kawas, õpetajad taotlewad tunde wõimalikult lõbusaks ja meeldiwaks teha, kuid ühtlasi mitte unustada peasihi — terwise — saawutamisi. Iga naine, keda huwitab, millist eriwõtlemist pakub K. N. N. ühing, on teretulnud wäikesele demonstratsioonõhtule kolmapäewal, 14. detsembril, s. a. kell 7 õhtul ühingu ruumides, Lai tän. 5. Õhtu on pidulikum harilikust; on korraldatud einelaud, programmi lõpul ülbtakse sõbralõõlitsemisele ja mõõnadele.

Pikalaenupanga küsimus läheb keerulisemaks.

Senise Eesti Panga laenude korraldamise uued alused.

Ei olda kindel, kas Rahwasteliidu usaldusmees nõustub annab.

Riigikogu erikomisjoni koosolekul 12. detsembrikuu 5 5. olid arutusel J. Jaaksoni, Eesti Panga presidendi, parandused Pikalaenupanga, une nimega Riigi Laenupank, põhikirja kohta. Parandusi on kokku 16 paragrahwis. Muuseas annawad uued ettepanekud pangale õiguse toimetada ka järgmisi operatsioone: anda tähtajalisi laene mitmesugustel kindlustustel 6 kuust kuni 5 aastani; diskonteerida, osta ja müüa siise- kui ka wälismaa wekseleid tähtajaga kuni 9 kuuni, mis heas usus äärilise tehingu tulemused ja millede järgi kaks wõi enam täiesti maksuwõimelisi isikut wastutawad; anda laene konto-korrent arwetel §§ 35—38 täh. kindlustustel ja alustel, samuti nõuetele wastawate wekslite wastu; anda garantiisid kindlates summades kohustuste täitmise eest, tähtajaga kuni 50 aastani, eelmises punktis täh. kindlustustel ja alustel; wõtta wastu raha hoiusummadena ning jookswal arwel; awada korrespondent- ja konto-korrent-arweid pankades.

Kindlustustena tähtajaliste laenude andmisel wõib pank wõtta wekseleid ja wõlakohustusi, mis kannawad peale wäljaandja allkirja wähemalt 2 maksuwõimelise isiku wastutuspealkirja, tingimusel, et laen üksikule isikule ei ületa 2000 krooni.

Eesti Pangast tema põhikirja § 82 põhjal walitsusele üleandmisele kuuluwad laenud ja nõudmised ühes kõigi kindlustustega ja tokumentidega antakse Riigi Laenupanga walitsemisele.

Kõik tähendatud laenud ja nõudmised ühes neudega seotud Eesti Panga õiguste ja kohustustega ja kõikide kindlustustega tokumentidega ja rendi- ja muude lepingutega, mis sõlmitud ühenduses üleantawate nõudmistega, lähewad üle Eesti Pangalt Riigi Laenupangale nende üleandmisega wiimasele ilma eriliste Eesti Panga üleande pealkirjadeta tokumentidel ja ilma, et tarwis oleks wõlgnikkude ja Eesti Panga kontrahentide sellekohast nõusolekut.

Pangal on õigus walitsuse arwel oma arwele üle wõtta, käesolewas põhikirjas ettenähtud kindlustustel ja korras, laene ja nõudmisi, andes walitsusele wastutusks wastawas summas oma wõlakirju wõi raha, samuti wõib pank wastawate kindlustuste wastu anda nõusi laene walitsuse arwe katteks.

Panga nõukogul on õigus, kui ta laenu täiesti kindlustatuks ja laenusaajat ettewõtet elujõulisek loeb, lubada laenu üle wõtta walitsuse arwelt panga arwele kõik juhtumusel, kui olemasolewad ja wõlgniku poolt wõimaluse korral täiendawalt esitatud laenu kindlustused wõi kindlustuste wäärtuse ja laenusumma wahekord ei wasta käesolewa põhikirja nõuetele. Wiimasel juhtumisel on panga juhatus kohustatud selle eest hoolitsema, et laenusaaja wõimalust mõõda täiendawaid kindlustusi esitaks ja seega põhikirjas nõutud wahekord kindlustuste wäärtuse ja laenusumma wahel wõimalikult pea jalule seataks.

Kui pank mõnda walitsuse arwel olewat laenu wõi nõudmist wõimalikuks ei pea oma arwele üle wõtta wõi nut laenu anda walitsuse arwe täielikuks katteks arwel olewatel ja wõlgniku poolt wõimaluse korral esitatawatel täiendawatel kindlustustel, antakse wõlgnikkudele wõimalus, panga poolt määratawa aja jooksul, ette panna mõnd rahaasutust, kes nõus on wõlga üle wõtma. Riigi Laenupank wõib sarnasel juhtumusel rahaasutusele, kes laenu üle wõtab ja kui pank wiimase seisukorda rahuldawaks peab, anda tema soowil pikaajalist laenu kindlustuste wastu, mis wastawad käesolewa põhikirja nõuetele; tarbekorral wõib pank kõlustuste suhtes lubada § 39—1 tähendatud erandeid; laenu pealt wõetawa intressi määr peab wastama protsendile, mida Riigi Laenupank ise maksab riigile wõlakirjade pealt, juure lisatud Laenupanga heaks ½ prots. Laenu tasumine peab kõndima hiljemalt 20 a. jooksul, iga-aastastes osades.

Laenud ja nõudmised, mida Laenupank ega teised rahaasutused oma arwele üle ei wõta, jääwad ühes kõigi kindlustustega panga walitsemisele walitsuse arwel.

Pank peab esmalt püüdma selgusele jõuda, kas ettewõtted, kellele kuuluwad eelpool tähendatud laenud, on weel elujõulised. Kui selgub, et ettewõtet ei saa pidada elujõulisek, wõlgade ülekoormatuse tõttu wõi muul põhjusel, on pank kohustatud asuma otsekohe laenu likwideerimisele.

Likwideerimisk tuleb teostada kindlaksmõõratawa kawa järele, püüda ära hoida suuremaid kahjusid nii riigile kui ka likwideeritawate ettewõtete omanikkudele. Kui likwideeritawa ettewõtte warandusele praegusel ajal ei ole wõimalik leida ostjat, wõib pank, was. wal. eriliste loaga, warandusele esialgu omandada riigile. Panga üleandeks jääb omandatud warandusi walitseda, hoolitsedes selle eest, et nende wäärtus ei wähenek ja, was. wal. nõnsolekul, warandusi ära müüa ostja leidmisel.

Kui panga nõukogu seisukohale asub, et warandused ettewõtete seisukorras on mõõdaminewa iseloomuga, wõib pank, was. wal. eriliste loaga, laenude ja nõudmiste likwideerimisk täielikult wõi osaliselt edasi lükata. Walitsuse luba antakse iga ettewõtte kohta eraldi kuni 1 aasta peale, kusjuures walitsus, peale ettewõtte kohta käiwa panga arwamde läbiwaatamisk, tarbekorral luba uuendada wõib igakord kuni 1 aasta peale.

Kui kuni 5 aasta jooksul ettewõtte ei ole suutnud nõuetekohaseks, et pank wõi mõni teine rahaasutus wastawat laenu wõi nõudmisk oma arwele üle wõtta wõimalikuks peab, eriti kui ettewõtte ei suuda korralikult tasuda oma wõlaintressi, siis asub pank laenude ja nõudmiste likwideerimisele eelmises paragrahwis tähendatud korras.

Pangal on õigus lubada olemasolewate kindlustuste uuendamisk ja ümberwahetamisk teiste wähemalt samawäärtuslikste wastu. Lootusega wõlgade ja nõudmiste mahakustutamisel ning saneerimise otstarbel tehtawad kokkulepped intresside ja kapitaalwõla wähendamises wõlgnikkudega ja wastutajatega tunnwad panga nõukogu otsusel, millised otsused kuuluwad was. wal. kinnitamisele.

Pank on kohustatud esitam[illegible] wallitsuse poolt määratud tähta[illegible] olewa laenu kohta täielik[illegible] olewate ettewõtete kohta tuleb [illegible] deertmise lõpuewõimiseks aasta[illegible]

Diskonto komitee kõsneb [illegible] test, keda nõukogu watib isikute [illegible] majanduse ja kaubanduse seisu[illegible]

Teised parandusettepanek[illegible]

Rahaminister Teetsow[illegible] litsus pole saanud weel esitada[illegible] kohta feisupaika wõtta. Teeb [illegible]

Pr. Akel tähendab, et R[illegible] warem Pikalaenupanga põhiki[illegible] Küsimus on, kas nüüd, kus teh[illegible] ber, wõib seda wabariigi wal[illegible] ilma, et Rahwasteliidu usa[illegible] nende muudatustega.

J. Jaakson leiab, et h[illegible] sulisselt nende muudatuste wast[illegible] kõn põhikirjadest, mis on meile [illegible]

Rahaminister Teetsow[illegible] son on palunud teisest muuda[illegible]

R. Köstner märgib, et [illegible] mees on awaldanud arwamist, [illegible] kalaenupangale üleandmisel te[illegible] kui ta pole weendunud, et rah[illegible] takse, kahtleb ta, kas seda üle [illegible]

Komisjon enne otsusi et t[illegible] on oma seisukoha awaldanud.

Wabariigi walits[illegible]

Erikomisjoni koosolek [illegible] 1 päewal.

Rahaminister Teets[illegible] jus on waadanud parandu[illegible] põhikiri enne 1. jaan. [illegible] wasteliidu usaldusmees p[illegible] awaldanud nõusolekut p[illegible] sufe redaktsioonis. Kui 1. [illegible] ka, tuleb raskusi Eesti P[illegible] juba jaotatud. Kui wastu[illegible] nõdala jooksul peale 1. ja[illegible] pustusi oodata. Sisuliselt [illegible] Panga presidendi ettepanek[illegible] mertspanga üleandmisel ja [illegible] wõtmine. Teeb küsimus, [illegible] mis üle anduma 1. jaan. [illegible] gusel korral peaks pank [illegible] wõlitsemata. Eesti Pang[illegible] damud nõusolekut, et ne[illegible] ettepanekutest järeldaks eda[illegible] Jamsson summad 1. jaan. [illegible] pangale kui hipoteekpang[illegible] sani ettepanekute wastu[illegible] sus et waidle ka laenude [illegible] meeste kindlustusel. Neid [illegible] dard weel Rahwasteliidu [illegible] sonile teatawaks teha.

A. Anderkopp [illegible] nadusi teatawaks teha R[illegible] mehele, rahaasjanduse ko[illegible] gu waheajal ettepanekud [illegible] kogu wõib wastu wõtta [illegible] aasta wahel.

R. Köstner kõneb [illegible] usaldusmees prof. Jamsso[illegible] da hipoteekpangale. Kuid [illegible] häkirja muudetakse, seda [illegible] pes nõudmisi, mis tekits[illegible] mist.

Otsustatakse walitsu[illegible] panek teatawaks teha ja te[illegible]

Walitsuse wastuse ar[illegible] oleks kokku õhtul peale [illegible] lõppu.

Inimese parem sõber, hea raamat,

on igale ka

kaunim. ja kasulikumaks jõulukingiks.

Soowitame oma walikurikkast tagawarast

lastele ja noorsoole:

Andersen, H. C., Muinasjutud	60.—
Bauer, H., Kadedus. Jutukene lastele, Wildenbruchi järele	45.—
Busch, W., Wallatused ja riukad. 6 lõbusat lugu, wärwiliste piltidega, köites	160.—
Busch, W., Ants Waresjalg	60.—
Busch, W., Maks ja Moorits	60.—
Cooper, F., Nahksuka jutud. Esimene jutt	
Läikiw järw. Esimene jagu: Koprakants	135.—
Teine jagu: Kullisilm	140.—
Teine jutt: Wiimane mohikaanlane.	
Esimene jagu: Maagua, äraandjik huroon	130.—
Teine jagu: Unkas, wäle hirw	130.—
Kolmas jutt: Rahaleidja. Esimene jagu: Jasper Magewesi	160.—
Eisen, M. J., Teised Eesti kohalikud muistejutud	40.—
Eisen, M. J., Kolmandad Eesti kohalikud muistejutud	50.—
Eisen, M. J., Hansu-raamat	50.—
Eisen, M. J., Talupoisid kuningate wõimeesteks	60.—
Erckmann-Chatrian, 1813. a. Hiiupoisi jutustus	50.—
Galina, G., Wäikesed rõõmud ja mured	120.—
Fröschel, G., Admiral Bobby.	80.—
Hedin, Sven, Polaarsõidud I	60.—
Hedin, Sven, Polaarsõidud II	80.—
Heidenstamm, W. Cunnel, Näkk	10.—
Herczeg, F., Gyurku ja Sandor	50.—
Hindrey, K. A., Jaunart Jauram	70.—
Hindrey, K. A., Jaunart Jauramі jõngermannid	65.—
Hindrey, K. A., Jaunart Jauramі jõngermannide jandid	60.—
Hoffmann, H., Kahupea Kaarel	140.—
Hörstel, W., Lõuna päikese maalt	50.—
Kann, N., Asgard	50.—
Kaila, A., Wäikese Anni elukugu	75.—
Kipling, R., Mougli. Lastelteatri jaoks ümber töötatud	70.—
Koit, P., Sulane-kuningas	15.—
Kuusik, T., Lumiwalge luigeke	35.—
Kuusik, T., Nupukad haned	20.—
Kuusik, T., Äsopi walmid	50.—
Kuusik, T., Isand Kuõerpalli naiseks reisilugu	40.—
„Laste Rõõm“ 1922. aastak., köites	250.—
„Laste Rõõm“ 1923. aastak.	360.—
„Laste Rõõm“ 1924. aastak., köites	450.—
„Laste Rõõm“ 1925. aastak., köites	450.—
„Laste Rõõm“ 1926. aastak.	400.—
Lattik, J., Minu kodust	150.—
Mamin-Sibirjak, Taiwituspolk Stuhtsenõll	80.—
Minu mänguraamat	195.—
Oro, J., Illi ja Pisitõtõ	50.—
Oro, J., Taewa-kõõbas	90.—
Oro, J., ja Nurmik, M., Aabitsa. Pinstreer. Eiswald	60.—
Pinkowski, K., Mõtteid tehtõ tüki	15.—
Pinkowski, K., Korea mutnasjutud	75.—
Päts, N., Kaks wenda	280.—
Reinheimer, S., Kõrjud lõõed	75.—
Ring, B., Peik	75.—
Ring, B., Peik oma õnne sepitsemas	60.—
Swan, A., Jänes Wemmalseere juhtumised	80.—
Sõõt, Lapsepõlve Kungla	130.—
Topelius, Kolm mutnasjutu	50.—
Treller, Kuningate wõsu	150.—
Tscharskaja, L. A., Wõrstitter Dekawsha õhtud	100.—
Twain, M., Prints ja kerjus	160.—
Tuhat ja üks öö, köites	175.—
„Wikerkaar“ 1923. aastak., köites	350.—
„Wikerkaar“ 1924. aastak., 4 köites	1100.—
„Wikerkaar“ 1925. aastak. I pool 450.— ja	500.—
Waimulikke laule noortele. Walinud B. Ederberg ja Tamm. Kristl. N. N. kirj.	65.—

Hiiälega pildiraamatud tekstiga:

Karu-Mikk	100.—
Patsukene	100.—
Milsu	100.—
Väikene Maks	100.—
Muti	100.—
Helbekene	100.—

Pildiraamatud tekstiga:

Mänguilm	25.—
Kaugelt maalt	25.—
Lookesed lastele	25.—
Kaugete merede taga	25.—
Laulud ja lood	25.—
Sport ja mäng	25.—
Papagoi	50.—
Kutsikas Rilli	50.—
Lastepidu	50.—
Loomade riigist	85.—
Kolm karu	85.—

T. E. K.-Ü. „Päewalehe“ raamatukpl.

S. Karja t. 23. Könetr. 15—13. | Pikk t. 2. Könetr. 11—08.

Soodsamad ostutingimised jõulumüüjatele!

Wiinahind määrami[illegible]

Riigikogu rahaasjanduse komisjoni koosolekul, teisip., 13. dets., kell 10 homm. oli päewakorras „Eesti Panga ehituspõhimõtete“ [illegible] laenu andmise seadusele kõigu määramine. Esimesu antti riigikogu poolt komisjoni tagasi. Ei aga eelnõu esitajad, ajumõtlude koonduse liikmed, täiesti puudusid, siis wõeti eelnõu päewakorrast ära.

Trahterimaksu seadusе tähendamise seadus.

Eelnõukogu antakse linna-, maa- ja alewiwalitsustele trahterimaks alates 1928. aastast sel määral, nagu see tagasilükatud 1927. aastal saadud. Arwandja B. Oja teeb ettepaneku iga ¾-liitrilise pudeli pealt wõtta 50 marka ja iga ¼-liitrilise pudeli pealt 25 mk., õllemaksu, mis ette nähtud 20-prots. suuruses riigi heaks wõetawa õlle aktsiisimaksu summast, aga ära jätta.

L. Johanson (sotsial.) küsib, misugusteks jääb siis piirituse ja wiina hinna wahekord. Nagu näha, läheb wiin kallimaks kui piiritus. Tagajärg: hakatakse piritust ostma ja jooma, mis on kahjulikum kui wiinajoomine. Tuleks siis wististi ka piirituse hinda tõsta. Proportsioon wiina- ja piiritusehinna wahel peab jääma endiseks.

J. Latdoner (põllum.) küleb, et kui tahetakse salapiirituse sissewoo wastu wõidelda, tuleks piirituse 3 korda suurendada. Praegu on piirituse wõrreldes liig hõredalt. Eriti siseturu wiinahind on seewõrra kõrge, et meelitab wõõrast sissewoolu. Wene ajal oli Eesti territooriumil rohkem piirituse kui nüüd. Wõib ju piirituse hinda tõsta, kuid järsu tõstmise tagajärg on salaatsewoo tõus. Suurakse piirituse kas puhtalt wõi pannakse natuke juure sogast wett. Piirituse hinna järsekorraline tõstmine tuleks tuluks salapiirituse woo laewadele. Tuleb kalkuleerida, palju juure wõib lisada.

B. Oja (tööer.) arwab, et 2. ja 3. järgu restoranides takistab salawiina müümist wiina kõrgemaks [illegible]

Tallinna teated.

Linnade liidu esindajatekogu koosolekud 12. detsembril.

Saatkond rahaministri juure.

Aruanne ja eelarve kinnitatud.

Esmaspäeval peeti Tallinnas linnade liidu esindajate kogu koosolekut, mida liidu esimees hra A. Uesson juhatas. Koos oli 20 esindajat.

Kuulati ära liidu tegevuse aruanne kuni 1. detsembrini ja võeti vastu tulewa aasta eelarve ühes tegevuskawaga. Senises tegevuskawas käsitatud alad jääwad endiselt püsima, kuna liidu büroo on endale weel üles seadnud: korteriküsimuse lahendamise wõimaluste ja wiisside selgitamine ning sihtühisuste ellukutsumine. Arusaadawalt ei wõi nende kahe suure küsimuse lahendamine teostuda ühe aastaga, waid siin tuleb järjekindlalt töötada rida aastaid. Peale selle kawatsetakse osa wõtta tulewal sügisel Kaunases ärapeetawast Baltimaade linna- ja omawalitsustegelaste kongressist.

Koosolekul otsustati kewadel kokku kutsuda 2. omawalitsustegelaste kongress, mille tähtsamaks punktiks oleks sihtühisuste küsimus (hoolekande alal).

Uue wiinamüügi seaduse ellurwiimine on tekitanud segadusi ja raskusi trahteriasutuste maksustamise alal ja ähwardab omawalitsust tunduwast osast trahterimaksust ilma jätta. Nende olukordade lahendamiseks otsustati saatkond rahaministri juure saata. Saatkonda waliti Tallinna linnapea hra Uesson, Tartu linnapea hra Luik, Wõru linnapea hra Suit ja Wiljandi linnapea hra Maramaa.

Hra W. Smetanin refereeris linnawolikogude walimisseaduse reformist. See küsimus oli sedawõrd elulise tähtsusega, et peeti tarwilikuks kõne trükitult linnategelastele koha peal kätte saata seisukoha wõtmiseks.

Linna 1928. a. eelarve peaaegu tasakaalus.

Eile lõpetas linnawalitsus 1928. a. eelarve esialgse läbiwaatamise, õieti küll kärpimise, sest kulud olid tuludest kaugelt üle 200 miljoni marga suuremad. Tuli kärpida tugewasti üksikute osakondade eelarweid, kusjuures eriti kannatas ehitusosakonna oma. Siin olid ette nähtud nii mitmedki tähtsamad tööd, nagu alewi uulitsate prügitamine, puiesteede korraldamine jne. Nii kaunid ja tarwilikud kui need ka ei olnud, tuli loobuda ja edasi lükata paremate aegade peale. Tugewasti kaswanud olid ka hoolekande kulud ja siis weel koolwalitsuse oma, mis seisis peaasjalikult koolimajade suuremateest remontidest koos.

Kokkuarwamisel on weelgi puudujääke ilmsiks tulnud, kuid neist saadakse üle, nii et linnawolikogu erakorralisel koosolekul peale jõulupühi otsustamisele tuleb linna 1928. a. eelarve läbiwaatamise ja kinnitamise kord.

„Estoonia" muusikaosakonna peakoosolek.

Kinnitati aruanded ja eelarve ning waliti uus juhatus.

Koori tarwilikke laulaharjutuste läbipeades reede ja esmaspäeva õhtul pidas „Estoonia" muusikaosakond oma korralise peakoosoleku osakonna juhatuse esimehe hrl. Järgensoni juhatusel.

Riideti head ja võeti wastu möödunud tegevuse aasta aruanne ja 1927./1928. a. eelarve ning tegevuskava. On kawatsus esineda mitme kontserdiga, muuseas ette kandes ka Händeli oratooriumi „Messiast", ning ette wõtta üks wõõrkõit, mille kõrt ja aeg lõpuliduk kindlaks määratakse tulewa aasta akul.

Uude juhatusse waliti: hrl. Järgenson (esimees), H. Wihalem (abiesimees), juhatuse liikmeteks: A. Gränthal (sekretär), Teder (laekur), pr. Sikenberg (laekuri abi) ja prl. Erik (sekretäri abi).

EMO segakoor ringhäälingu mikrofoni ees.

Et kuulajaskond erilti maakoore ülekandepao eeskätawas eitendõhtud vastlemaste laulude ettekandmisega, esineb EMO segakoor — 150 lauljat — hra Joh. Aawiku juhatusel ringhäälingu mikrofoni ees reede õhtul kl. pool 8.

Seega arwaneb kõigile ringhäälingu jaama kuulajaile suodus juhus nautida koorilaulu meie parema segakoori poolt. Kaased, mis tehti eelmaspäeva õhtul „Estoonias", andsid head tulemusi.

Gonsiori asutus ajab elumaja ehitamisele

ja toetab puudustkannatajaid.

Gonsiori asutus on tänawu aasta annud 255 kõstkule puudustkannatawale elanikule 1200—3500 marga suuruses. Peale selle on saanud rahalist toetust 3 heategewat seltsi 20.000—30.000 margani; lastekatse ühinguile aga 300.000 mk. Kogusummas rahalist toetust antud 1.070.000 marka.

Nüüd kawatsed Gonsiori asutus kehwemate elanikkude jaoks elumaja ehitada, milleks tal juba 875.000 marka koos on. Projekti järele läheb see maja wähe üle 2 miljoni marga maksma. Nüüd pöörab asutus linnawalitsuse poole, et temale ehituse püstitamiseks 1.200.000 marka toetust antaks laenu näol.

Linnawalitsus wõtab palwe aruutusele, kui riikline ehituslaen linnale tulewaks aastaks kindlaks määratakse.

Wõitlus kerjamislaadilise kauplemise wastu.

Linnawalitsus pani majandusosakonnale ette: kauplemislubade wäljaandmiste puhul tulewaks aastaks silmas pidada, et lubasid kurttummadele mitte ilma kurttummade seltsi nõusolekuta wälja ei antaks. See korraldus tehti kurttummade seltsi oma palwel, kes kurttummade seas aset leidnud kerjamislaadilise kauplemise wastu tahab wõidelda.

Restoraan „Salve"

Jaani t. 8. Kõnetr. 26-13.

Muusika kella 2—4 p. l.

MENÜÜ

keskõdalal, 14. dets. kella 1—5 p. l.

Rammuleem pirukaga	mk.	30.—
Kanapüree supp tassis, pirukaga	„	35.—
Konsomme Selestiene	„	25.—
Maionees lõhekalast	„	100.—
Filee kohakalast à la Normann	„	45.—
Filee souté à la Jardiniere	„	55.—
Frikadellid Kreeka moodi	„	40.—
Seapraad kartulisalatiga	„	50.—
Hanepraad kapsaga	„	75.—
Jänesepraad koore sees moosiga	„	60.—
Lillekapsas Hollandi kastega	„	60.—
Kreem Charlott	„	25.—
Ananas wahukoorega	„	40.—

Suured hummerid. Wärske kaawiar.

Lõuna juure 1 tass mokka.

Igal õhtul kabaree.

Muusika mõlemas saalis kella 8 peale.

Wana patarei waremeid kohendatakse

signaaltule aluse kindlustamiseks.

Tallinna kalasadamasse sõitwatele paatidele teejuhiks pilstitati hiljuti „Wana patarei" waremetele üks punane plink-tuli. Patarei müürid, õieti waremed, on ajajooksul mõlemit küljest wee ja jääl läbi tublisti õõnestatud ja lähemal ajal on karta, et müür ümber kukub ja tule fisfeseade ära purustab.

Tulewal aastal laseb linnawalitsus waremeid kiiluaoliste tugedega kindlustada.

Keskhaigemaja sisseseadet täiendatakse.

Praegusel ajal on keskhaigemajas silma-, nina- ja kõrwahaiguste arstide kabineti ruumid remonteeritud ja osa kabineti sisseseadet kohale pandud. Sisseseade täiendamiseks ostetakse wäljamaalt weel hulk arstiriistu juure.

Linn muretseb ehitusmaterjali tagawaraks.

Linna ehitusosakond wajab aasta jooksul metsamaterjali umbes 60.000 kantsalga. Selleks tarwitatakse pool uute ehituste püstitamiseks ja teine pool parandustööde peale. Metsamaterjal tahetakse juba warakult waimis osta, missuguse ka linnawalitsus teisipäeval heaks kiitis.

Toiduainete proowimine nowembris.

Linna laboratooriumis proowiti nowembrikuus 297 korda piima, kusjuures 75 proowi alawäärtuslised olid. 193 wõiproowist oli 18 kõlbmata, 62 hapukoorepromwist 14 kõlbmata: liha- ja kalaproowe wõeti 42 korral, kõlbmatuks tunnustati nendest 16 proowi.

Uus ajaleht.

Politsei peatwalitsuses on registreeritud nädalaleht „Rõõnemaa", E. Leoparse toimetusel Haapsalus.

Mõtelge sundmäärusest ka meie peale!

Õlle- ja limonadiladude teenijate ja ametnikkude poolt palutakse meid järgmist awaldada:

Kõige wõimalusel tunnil palume meie linnawolikogu keskõdalal, 14. sp., kauplusse ja äride töödaja määramisel ka õigt tähtsat mõtet meeles pidada, see on õlle- ja limonadiladude kontoriteenijaid ja töölisi.

Kes ei oleks mõtle tähele pannud, et kui juba ammu kõik kauplused ja kontorid õhtul suletud, peame meie, õlle- ja limonadiwedajad, ikka weel töös olema.

Isekranis paistab wahuajalt silma pühade lõpupäewadel, kus kauplused juba kell 2 lõunal, tiegi traamil liikumine kell 6 setsma pannakse ja igakuune töölisliikumine õhtumatel seisab, siis on armsat meid näha õlle ja limonadide tellimisi kõju õõtse wõtes.

Kui juba kõik kauplused sundmäärude alla paigutatud, kas ei wõiks siis ka n. n. kontoreid sundida, ka meile, õlle- ja limonadiwõõljawedajatele, pühade eel rahu andma.

Tallinna sadama arendamiskawandile wõõrastuse

jurist wõtab linna esindajana osa inf. Keskküla, ehitusosakonna juhataja.

Halb suulõhn

mõjub eemaletõukawalt. Ebawärwiline hambakate teeb kõige ilusama näo inetuks. Mõlemad iludusepuudused eemaldab täitsa kahjutul wiisil hambapasta

Chlorodont.

SAADAWAL IGALPOOL.

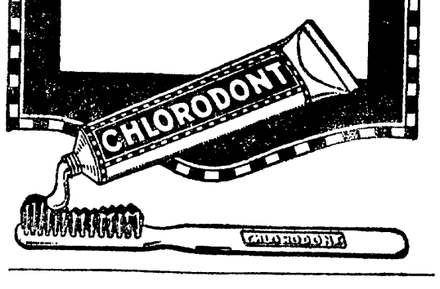

A.-s. Siegel 50-aastane.

14. detsembril s. a. pühitseb Eesti a.-ü. C. Siegel oma 50. aasta tegevuse juubelit kui wanem ettewõte Eestis kelliküttele, wesiwarustuse ja sanitaar-tehnilise fisfeseadete alal.

Kaubandusnõunik C. Siegel, selliste ajutaja, les oma äri õitswat arenemist ainult 1908. a. kaasa elas, juutis oma isiklikku tahtejõuga ettewõtet, alustades wäikselt, jõudsalt suurendada, laiendada ning teha seda suuremaks ettewõtteks Wenemaal oma erialal. Tema poolt asutati osakonnad tähtsamates Wene riigi linnades, nagu Tallinnas, Ekaterinoslawis, Riias, Moskwas, Rostowis D. ä., Tsarskoje Selos jne.

Suur maailmasõda ja sellele järgnew revolutsioon häwitas osalt ettewõtte ja tema waranduse.

Tallinna osakond, kui ainuke osakond, mis pääsis täielisest häwinemisest, suutis tema juhi energilise tegewuse tõttu, hoolimata igasugustest ameliteest raskustest, uut elu alata ja tagasi wõita oma endist äärilist soliidsust.

Tallinna osakond, ümber korraldatud isefeisewaks aktsiaselts'iks, tuleb lugeda suuremaks ja wanemaks ettewõtteks Eestis tema erialal.

Ühtlasi ei saa ka meele tuletamata jätta neid teenijaid, les ettewõttes juba oma 25-aastast juubelit pühitsenud on, eriti kaht: wanemmontöörі Karl Mauverit ja kassejerjat Gustaw Krügerit, les mõlemad juba 46 aastat ettewõttes tegewad ja ka praegu weel oma kohuste täitmisel on.

Meie soowime ärile, da juhile ja teenijaskonnale kõige paremat edu ja jõudu edasitöötamisels.

Põllumehe ja seltskonnategelase 50. sünnipäew.

Täna pühitseb põllumees ja seltskonnategelane Karl Woormansik Waiwinas (Alutaga) oma 50. sünnipäewa.

K. W. sündis Mäetaguse Metsküülas Saarewälja renditalus. Hariduse sai ta kohaliku wallakooli ja kuulsas Iisaku kõhelkonnakooli õldiselt tuntud muusikamehe ja haridustegelase R. Th. Hansoni juures.

Juubilar, kes on praegu ostutalu omanik Waiwinas, on rajanud enesele lugupeetud, järjest edasiküünkiwa põllimehe ja laialituntud seltskonnategelase seisukoha. Waewalt seidub seltskondliku tegewuse ala, kus juubilar poleks juhtiwalt kaasa töötanud. Olgu nimetatud waid Waiwara põllumeeteselts, karskuselts „Kiiwaja", Konju tarwit.-ühing, „Kasu", millistele järgneb pikk riba teisi ühinguid ja laulukoore; wilmastes on juubilar ühes oma südi abikaasaga alati innuga kaasa laulnud, netsse erilti soojalt suhtudes. Rohkesti jõudu ja aega juubilar on pühendanud walla- ja maaomawalitsuse tõlle, olles mitmetes ametites (wallawanem, tseberewident jne.).

Teater ja muusika.

„Estoonia" teater.

Täna „Padaemand".

Hermann — Dimitri Smirnoff.

„Lohengrini" etendus esmaspäewa õhtul nõtkas, et Dimitri Smirnoffi suur kunst oma wõluwast mõjust talõnlaste peale midagi ei ole laotanud. Ja ta esinemine on meie ooperipublikule endist wõisi kunsts pidudewals ja unustamatuks elamuseks.

Täna laulab külalinne „Padaemandas" Hermanni partiid, mis kuulub ta loomingu hiilgawamate saawutuste hulka. Ülejaõ osas — Olga Krull-Mikk, peale selle kaastegewad: Walentine Beem, Aleks. Arber, Karl Mikitol j. t. Muusikajuht Raim. Kull.

Homme neljandat korda „Ilus Helena".

Teatribüroo.

Smirnoff-Malzewa kontsert

„Estonias" reedel, 16. dets.

Dimitri Smirnoffi ja pr. Smirnoff-Malzewa kontserdile juhime juba praegu publiku tähelepanu. Pr. Smirnoff-Malzewal, kes esimesel kontserdil reisiwäsimuse pärast wõis esineda ainult paari palaga, on seekord riikalik ja huwitaw kawa, mis seda harulduslt lauljannat lubab anda oma parimat.

Estoonia kontserdibüroo.

Oma silm on kuningas!

Walides jõulukingutusi astuge

T. E. K.-Ü. „Päewalehe" raamatukauplustesse

S. Karja t. 23. Kõnetr. 15—13. Pikk t. 2. Kõnetr. 11—08.

weenduge, et „Päewalehe" raamatu- ja kirjutusmaterjalikauplused on mitmekesisuse ja walikurikkuse poolest

kõige täielikumad jõulukingituste ostukohad

kui noortele nii wanadele.

Alati huwitawad uudised kodu- ja wälismaa kirjanduse alal.

Piltidega rikkalikult ilustatud lõbusasisulised lasteraamatud.

Udisena häälega pildiraamatud, wäikeste mudilaste rõõmuks.

Ilustatud kirjapaberid ühes ümbrikkudega — karpides ja mappides.

Tsirklikastid, kirjutuslauagarnituurid ja iluasjad marmorist, klaasist, metallist jne.

Joonistamis- ja maalimiskastid, täidetud igasuguste maalimistarwetega.

Pildiraamid, õlimaalid ja wärwitrükipildid mitmes suuruses.

Pildi-, postkaardi- ja salmialbumid.

Kohwrid, portfellid ja kirjamapid.

Taskuraamatud, täitesulepead, taskupliiatsid, wärwikarbid, täidetud ja täitmata penaalid, paberinoad, ilustatud sulepead ja mitmesugused wähemad jõulukingitusteks hästi sobiwad esemed.

Jällemüüjatele hinnaalandus.

Jõulukinkideks

leiate suures walikus **siid- ja willaseid kleidirriideid**

A. Luup'i riidekauplusest,

S. Karja tän. 9.

Raadio.

Euroopa ringhäälingujaamade saatekawa

keskõdalal, 14. detsembril.

TALLINN (408 m 2,2 kw) 18 lastetund. 18.30 kõne: prl. Raudkats: Spordist. 19 päevauudised. 19.30 operetimuusika. Kalman: Mariza. Lehar: Lõbus lesk. Solistid: pr. Olga-Krull ja Alfred Sällik. Orkester: Zeller: Linnukaupleja. Fall: Dollarprintsess. Jones: Geiša.

BERLIIN (488,9) 12—13.50 grammofon. 18—19.40 kergesisuline muusika. 21 Austria õhtu. 23.30—1.30 tantsumuusika.

DAVENTRY-EXPERIMENTAL (491,8) 18 tantsumuusika. 20.45 orkester. 23 soolo- ja koorilaul. 24.15—1.15 tantsumuusika.

HAMBURG (394,7) 18 teemuusika. 21 Austria õhtu. Peale selle kontsert kohvikust. 24.30—1.30 tantsumuusika.

HELSINGI (375) 12.05 triokontsert. 12.30 päevauudised. 18 orkestrikontsert. Suppé: Avamäng „Kergele kavaleeriale". Strauss: Ilusal sinisel Doonaul. Brahms: Valss. Korngold: Pierrot tantsulaul, Marietta laul. Strauss: Lood Viini metsast. 19.30 Puccini ooper „Toska". Lõpuks päevauudised.

HÜIZEN (1950) 21.40 kontsert.

KAUNAS (2000) 20.30 Puccini ooper „Toska". kontsert.

KÖNIGSBERG (329,7) 17 Bürkneri muinasmäidend „Tuhkatriinu". 18—19 kapellikontsert. 21.15 Austria õhtu. Lõpuks kuni 24.30 lõbus kapellikontsert.

LANGENBERG (468,8) 19—20 Josef Haasi õhtu. 21.15 Austria õhtu. Lõpuks õine muusika.

LENINGRAD (1000) 19 põllumajanduslik loeng. 19.30 kontsert. 22.15 päevauudised.

LEIPZIG (365,8) 18—18.55 kapellikontsert. 21.15 Austria õhtu. 23.15—1 tantsumuusika.

LONDON (361,4) 18 kerge klassiline muusika. 19—21 Daventry kvartett. 21.45 Austria õhtu. 23.35 sõjaväeorkester.

MOSKVA (1450) 15 raadioplioneer. 16.20 loengud. 17.15 raadioleht. 18.35 segaeeskava. —1 jazzmuusika.

PRAHA (348,9) 21—23 Austria õhtu. 23.20—23.50 muusika restoranist.

RIIA (526,3) 17 ja 21 orkestrikontsert.

STOKHOLM (454,5) 21 sümfoonia kontsert. Haydn: Sümfoonia nr. 2. Wagner: „Tannhäuserist", „Lohengrinist", „Nürnbergi meisterlauljast". Sopranisoolo. César Franck: Le chasseur Mandit. 22.40 rahvaviisid. 23.10 Joh. Straussi Viini valsid. 24 tantsumuusika.

VARSSAVI (1111) 19.15—20 ja 21.30 orkestrikontsert solistidega. 23.30—24.30 tantsumuusika.

VIIN (517,2) 17—19 kontsert. 21.40 Austria õhtu: kammermuusika ja Viini philharmoonikute kontsert.

Igapäewane elu.

Pihas jahti kaasidele.

Politsei tegi protokolli „Balti" wõõrastemajas elawale Karl Tiibolepale, les paugutas rewolwrit wõõrastemaja õues. Mehe seletuse järele lastnud ta ünderhulkwaid lasse.

Lõhkusid auto ja jätsid sõiduraha maksmata.

S. Tartu mnt. nr. 23 elaw autojuht Eduard Kullmann sõidutanud Nõmmele 4 isikut, kellest ta tundis üht, Kutri uul. nr. 12 elawat Feodor B-d. Sõitjad purustanud autoklaasid ja põgenenud Nõmmel autost, jättes sõiduraha 2300 marka maksmata. Autojuht sõidutadi sõitjaid petmises.

Awalik naine sõgisaali juures.

Politsei tegi protokolli Mardi uul. nr. 11 elawale Olgine Paxlerile, les pidas oma Hollandi uul. nr. 52 asuwa sõgisaali juures sisekirjutamatult ja kombluswõõlwele teadmata kindla elukohata awaliku naise Alide Woll-Müllerile.

Selgitamata tegawüs.

Politseile laebas K.-Kompassi uul. nr. 1 elaw Marie Ignatiuk, et samas elaw Woldemar W. lõhkumd noaga tema nahkkasuka ja kõkori ning wõinud ära sõitumisiuse ja 200 marka raha. J. arwab, et W. tegu oli tingitud soowist takistada tema wäljasõitu.

Autokummid lõhki lõigatud.

Wenetsu sõiduautode-seisukohal lõigati autol nr. 2315 kas tagumist kummit lõhki. Autojuht Johann Grünberg arwab, et seda teinud keegi autojuht, kuna Grünberg seisis oma autoga seisukohal, kus ta harilikult ei seisa. Politsei tegi sündmuse kohta protokolli.

Suurm jahil.

Läks läbi kraawist ülehüppamisel lahti.

11. detsembri hommikul läks Estamaa riikliku tööstuse laekahoidja Richard Prügi lubale jahile. Luja minnes hüppas Prügi üheist kraawist üle, kusjuures käesolew kaherauduse jahipüss kogemata lahti läks ja laskis Prügi wasaku jala purustas. Haawatu toimetati sõidupäewa hommikul Haapsalu haigemajja, kus tema seisukord raskeks tunnistati. Õhtul suri Prügi suure werejooksu tõttu. Prügi on pärit Tallinnast, 28 aastat wana ja seisemees.

Wastutaw toimetaja P. Penna.

Wäljaandja Tallinna Eesti Kirjastus-ühisus.

Ostetakse

Hea hinna eest ostan

meester. tanwistatud ülikondi, palitoid, nahku, pandimaja pileteid, Zeissi binokleid, wenekeelseid raamatuid, «НИВА» kaasandeid — tähel. kirjaühõõde kogusid ja üksikuid raamatuid. W. Pärnu mnt. 19—1, N. 1—5 (puusmaja Süda tän. murgal).

Soowin osta prungituid, hästi korrashoituid mõõdet

kirjutusmasinat.

Pakk. ühes kirjaga ülk. Ja. nr. 7000 all.

Soowin osta 5 tolli laiust prungituid

rihma

saewaami jaoks. Teat. Gedla tän. 6—2, B.

Ostan,

meester. ja noisterahma prungituid riideid ja teki. Maksan head hinda, tuben kõju. Teat. ülk. „K. M. E."

Hinda wäljaspool wõistlust maksan **brilljantide, plaatinas, kulla ja hõbeda eest.** Wene tän. 4. Demini majas

Soowitakse osta tahu eest **sõduri maasaamise õigust** wõi sõduri wannematelt maasaamise pabereid. Kirjad ülk. 20. detsembrini „Uus asunik".

Ostan kõikuga prungituid naisterahma **riideid pesu,** kaapaid, meestea. ülikondi ja palitoid. Tuben kõju ja maksan head hinda. Teat. ülk. „K. N. +".

Ostan Tallinna wõi Nõmmel 1 miljoni ümber **maja.** Teatada suurus, ja hinnatulek ühes hinnaga ülk. „Maja — Tallinna".

Mitmesugust

tõlkiookt haritusega noormees soowib **abielluda** jõuka neiuga wõi noore lasketa leskega. Teat. ülk. „Olen nõus".

Kõikeaine energiline üksik mehe, normaalsusundustalu omanik Lõuna-Eestis, Emma kõrbal, soowib tõsist **tutwust** tõsise ehumeelse mehega ühise põllumajandusliku kodu ja tulewiku rajamise ostarbel. Kirjad ülk. „Soobuse ja koomade".

Narwas, Suur tän. 16,

wõtab „Päewalehe" ja „Laste Rõõmu" tellimisi ja kuulutusi wastu ja müüki lõikuid numbreid „Päewalehe" abiwaltrus, raamatu- ja kirjutusmaterjalikauplus **„KOOL".**

Rakweres

wõtab „Päewalehe" ja „Laste Rõõmu" tellimisi ja kuulutusi wastu Paul Erna raamatukauplus Tallinna t. 24.

Hiromant Arro-Ramses

Olen lõõbõõdul Tallinnas, Pikk tän. 60—5, teisel korral, jään ühikeseks ajaks. Kuulutan ette Prantsuse õpetl. prof. Deborali meetodi järele. Igapäew ja ka pühapäewal kl. 9 hommik. — 7 õ.

Jooksjahaigeid

palun teatada oma aadresse ülk. „Jooksja".

Kõige parem õlber on „Laste Rõõm".

Hr. A. Sommer!

Kui Teie 20. dets. 1927. a. oma pirukatki järele ei kinu, mõõdu selle kuluda tarwetu. Rõõmsapp Rebane.

Kadunud

Kadanud 12. dets.

26.000 mk.

Palgulõõmast kuni Wene tän. postkontori, aufat leidjat palun waewatada eest teatada telefon nr. 7-17. Raha oli waese teenistusela naisterahwa wõimaus omandusel.

Noor **hundikoer**

kadunud. Pal. ära tuua hea waewatahu eest Liiwa tän. 18.

12. ülp. kadunud **kimp wõimeid,** mõõnnes S. Tartu mnt. Lõunapõõnni. Aufat leidjat palun teatada aadressi ülk. „7693".

Nahkkinnas,

kõlme sõõmega 11. ülp. kaotatud. Palun leidjat teatada T. tehnikumi riidehoidjale wõi S. Pärnu mnt. 16—9.

Leitud

Neljapäewa eest leitud **pakk,** kus pehu seas. Kuuluruse ta de wastu pakk kõrge jaoks Kloostri-Kooli tän. 3—4, 2—4.

Leidsin 5—6. ülp. tõe kantawa **uuri.** Palun järele rulla kuni 19. 1927. S. Roosiranniti tän.

Arstid

Naisarst
dr. Sch. Katz.
Naisterhaigused.
Elan nüüd Pikk tän. 36—10, enne Pikk tän. 37. Wastuvõem. 10—12 ja 4—6.

Dr. N. Genss
silmaarst.
Wastuvõem. 10—12 ja 4—6. Harju tän. 28.

Kunstlikkude hammaste
laboratoorium. Wiru tän. 7, tõnetr. 367. Wastuw. 9 hommn. — 8 õht.

Dr. Markowitsch.
Sisemiste haiguste erialarst.
Wastuw. 10—12 ja 4—6.
Wene tän. 7—3,
tõnetr. 13-13.

Elan nüüd Wiru tän. nr. 7.
Dr. J. Rubanowits
Naha- ja sugu-haigused:
Haigete wastuw. 10—1 ja 5—7, pühap. 10—½12.

Wõtan nüüd wastu homm. 10—till ja ½5—½7.
Hambaarst
L. Erik-Jürman
Wiilirivahe tän. 16—37, teepp A., a.-s. Laenu parga maja.

Dr. Marta Linnaks.
Sisehaigused.
Wastuw. K. 9—11 ja 4—6. S. Karja tän. 9, Luup'i majas, tõnetr. 15-60. Wõtan ka haigekassaliikmeid wastu.

Tööotsimised

Ö ablejad!
Reiu jaoswõb abtilisele, tunneb jõõtsi mantli- ja kleidisõõ, tõstab korralikult. Teat. pk. „Töö jõud".

Teenija,
kes kõigeiseaalt teeb, kõiki majatöid nunnes, mõõgib 3 lehmi. Teate, ottib kohta, Koidu 56—4 läbi teat. pk. postkast nr. 2456 ettemüütakse.

Hea keetja
saowib kohta kõõlt wõi üksiteenijaks, maale wõi linna. On tunnistused, tõõd ei pelga. Teat. pk. „205".

K ine noormees
saowib kustile tõõstusele wõi ladusse, wõi üksikult kuhu, nõuab wõi edaspidi, nõus lõõtsugu tingimustega, wõib ka wäikese kautsjoni maksa. Teat. pk. „1316".

Härrad rätsepad!
Maakuttunud poiss saowib äpipoiki kohta, on kautsjoni wõimalus. Nõmme, Raudtee tän. 17-b, Ed. Nõmmer. Telefon Nõmme 76.

Aus, tarme
noormees
otsib kohta tisleri äpilasena, tunneb ka emmem wähe seda tõõd. Teat. pk. „Otsib".

Wene daam
otsib mõne suure, eritte kallist mõõbliga tuba Raua tänanna ümbruses. Kirjut. pk. „Galja".

Wõlgetas seisukorras lõõtsooli lõpetamud
preili
palub wõimalduda teenistusõha kontori, kauplusõse wõi ametisse. Teat. pk. „Once".

Paluu ärisse kohta.
Teat. pk. „Kena neiu".

Neiu
saowib kohta. Oskab hästi leeta. Teat. pk. „Hea keetja".

Keemiline riiete puhastus
Puhastatakse ülikondi, pahtaid, jõõ- ja willaseid riiete, peskatakse pesu ja kiamupesu. Töö tehakse korralikult ja ruttu. Kopli tän. nr. 8.

Akkumulaatoreid
laetakse ja parandatakse mõõtu ja korralikult, tehakse ka igasugu muid elektritöid, W. Põõnmann, 15, J. Michelson.

I liigi autojuht
soowib kohta tõõstusõõle. Teat. pk. „XX".

Tõõpakkumised

Juuksejõõjaja
õpilast
waja Kartuspatsi tän. äriõõ. Pärast õppeaega wõib tõõle jääda. Küsitõda nr. 16 poes.

Pagaritöölist
saowib Lennõõna tän. 25—6, pagari juure.

Liiwawedajat
saowib S. Ameerika tän. 36, krt. 14.

Kõõe saowib tõõliõõ, tõõeõõ-waõõ
naisterahwaid,
õõõma majast majaõõõ

100 aastat. 100 aastat.

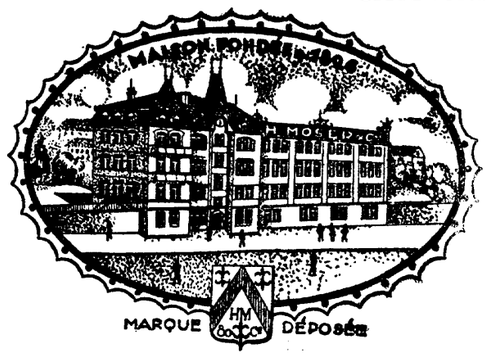

Prätsisioon uuride wabrik

Asut. 1826. **H-y Moser & C-ie** Asut. 1826.

Wabrik Le Locle (Schweitsis), osakonnad Peterburis, Moskwas, Kiievis, Riias, Kownos.

Tallinna osak. Pikal t. 27, könetr. 22-21.

Soovitame rikkalikus walikus oma wabriku uure. Parandustöid tehakse mete endise Peterburi magasini meistrite poolt.

Järeltegemise eest hoolitatakse.

Palume wälja lõigata!!!

Mineraalwetetöötus

firma H. Türnbaum

Tõnismägi nr. 18, telefon 804,

soowitab jõulupühadeks alkoholita jooke ammu tuntud headuses, nagu: **Sloroni-Soda, limonaadi Pommac, Sinalco, seltersi, sekti** j. t.

Tellimiste wastuwõtmine jõulupühadeks on juba awatud.

Täpne ja wiiwituseta maksuta koju kättesaatmine.

Et wiiwitusi ei tekiks, palume tellimisi kohe üles anda, ära märkides, mis päewal kättesaamine soowitaw on. **Tõnismägi nr. 18** wõi telefoni kaudu nr. 804.

Palume wälja lõigata!!!

Könetraat nr. 804.

Könetraat nr. 804.

G. A. Reinthal

Mundi tän. nr. 2.
Könetraat 19-46

Soowitab suures walikus
Pesuriideid,
Tekiriideid, siid-, satään- ja willaseid,
Walmispesu,
Woodipesu, lauapesu,
Tekke, patju, madratseid,
Kardinaid, autom. ruloosid,
Kaelasidemeid, kraesid,
Manshette jne.
Wõistlemata odawad hinnad.

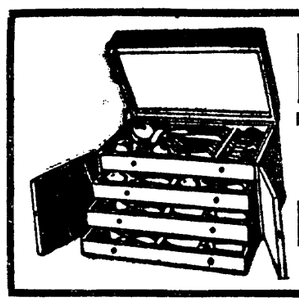

Lauahõbedat

rikkalikumas walikus

soowitab

H. Markowitsch,

Wiru tän. 15.

Klaweriwabrik

A.-S. „ASTRON" Tartus

Tallinnas IV messil «Grand Prix» saanud, kõige kõrgema auhinna, wäljamaa kui kodumaa kunstnikude poolt 1-klassi mängurlistadeks tunnistatud. Seni näitustel saadud 15 kuldauraha.

Ainuesitaja Tallinnas

Karl Jürgenson, Tallinn,

Kuninga tän. 5, asut. 1890.

Müüakse

Harjumaa Kose ringkonna riigimaade waltseja kantseleis Ojasoo asunduses, awalikul sunnismaisel enampakkumisel kõhemakstawa raha eest 30. detsembril 1927. a. kell 10 hommikul. Hanni ja Ojasoo wäljadel asuwad hunnikusse laotud lõhutud põllukiwid 32 k.-sülda. à mrk. 300. Lähemaid teateid saab ringkonnawalitsejalt töötundidel.

Maakorralduse ja metsade peawalitsus.

Teadaanne.

Tallinna peatolliameti korraldusel tuleb **16. detsembril s. a. kell 10 h.** tollilaos nr. 1

teistkordsel awalikul enampakkumisel

müügile wana t. s. § 582 põhjal ülejäänud osa 2. dets. s. a. müümata jäänud kaupadest, millede kohta täiendawad teated on wälja kuulutatud »R.T.« nr. 71 lisas 28. juulil 1927. a.

Tallinna peatolliamet.

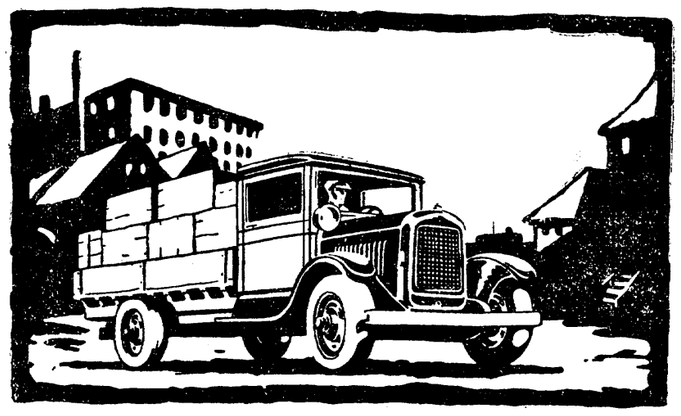

Waadelge General Motors'i uut weoautot.

General Motors'il on korda läinud valmistada veoautot, mis ühel kõrgusel seisab sõiduauto hiigla arenemiskäiguga.

See uus veoauto osutub nii suureks edusammuks, et Teie enne kui endile auto ostate, peate teda vaatlema, tehes seda ainult oma huvides.

Nimelt on General Motors'i uuel veoautol sama kerge manööverdamine, nagu sõiduautol, sama jõud ja painduvus, nagu Buick'il, sest et on varustatud sama jõuallikaga, nimelt 6-silindrilise Buick ülemiste ventiilidega mootoriga.

Jõud ja vastupidavus mitmeaastaseks kasutamiseks, haruldaselt lühikene pöörderaadius, uued teguvõimsad pidurid, kärata jõu ülekandmine kõikide kiiruste juures, madal laadimise pind ning sarnane painduvus tarvitamisel, mis veoautode juures alles uus.

Neid valmistatakse 1½, 2 ning 2¾ tonniliste schassiidega niihästi inimeste- kui ka kaubaveo otstarbeks.

Nõudke veel täna demonstreerimist. Hiiglatoodangu tõttu on hinnad väga madalad.

Mudel	Kummide suurus	Kandejõud
T 20	30×5 ja 32×6	1½ tonni
T 40 A	32×6 ja 34×7	2 tonni neljarattapidurid
T 40 B	32×6 ja 34×7	2 tonni „
T 40 C	32×6 ja 34×7	2 tonni „
T 50 A	32×6 ja 36×8	2¼ tonni „
T 50 B	32×6 ja 36×8	2¼ tonni „
T 50 C	32×6 ja 36×8	2¾ tonni „

Woliline «G. M. C.» esindaja

HANS WINNAL — Tallinnas,

Suur Tatari tän. 1. **Könetr. 342 ja 372.**

GENERAL MOTORS SAADUS.

Suures walikus odawate hindadeg a

TAPEETE

soowitab

O.-ü. „Phönix"

Wana Posti 8.

WASKE

punast ja **kollast**

plekkides, torudes, lattides ja traatides

TSINKPLEKKI

tahwlites pakub laost ja otseteel wabrikust

A.-S. Heinr. Puls

(end. Steffens & Co)

Lai tänaw 34, telef. 21-03.

Eht Böömi

kristallgarnituuri

ilustawad iga daami tualettlauda ja on sellepärast rõõmuga wastuwõetaw ja tore kingitus.

F. O. TREURLUT A.-S.

Pikk tän. 18. Pikk tän. 18.

Häid wabriku

odralinnaseid

soowitab pühadeks

A. BRIT'i teiduseinetekaupius, Uus Kalamaja 9-b, telef. 16-63.

Odawasti müüakse

jõulupuuehteid

Suur walik!

Tatari t. 54.

Enne pühi suures walikus:

saali-, söögitoa- ja magamistoatõstesõeadeid, kappe peegliga ja tualette, kirjutuslaudu, raamatukappe, ottomaane, Wiini tooli, watsu, õlimaale, waase, grammofon kapiga jne.

Mööbliäri **N. SOKOL,** Pikk 30, tel. 32-69.

1. jaanuarist headel tingimustel **ära anda** Tallinnas kesklinnas suurem

pudukaubaäri.

Soowijaid palun aadressid jätta slt. »Nr. 14—43«.

„Laste Rõõm" on laste õnn

Estoonia kontsertsaal. Reedel, 16. dets. 1927. a.

Dimitri Smirnoffi

ja

pr. Lidia Smirnowa-Malzewa

ainus ühine kontsert.

Uus eeskawa. Klaweril S. MAMONTOW.

Algus kell 8 õhtul.

Pääsetähed 75—350 margani eelmüügil teatri kassas.

Estoonia kontsertbüroo.

Saksa teaatri ruumes

esmasp., 19. dets. k. a. kell 8 õ.

balletiletendus end. Peterburi keiserl. Maria teaatri art.

E. V. Litwinowa

balletistuudio poolt. Suur eeskawa 3 suures jaos, mäng. orkester hra Iserowitshi juh. Piletid mrk. 340—50, eelmüügil alates 16. dets. igapäew kl. 11—1 ja 5—8.

Tütarlaste Kommertskooli maja saalis

18. dets. 1927. a. kell 5 p. l.

Ella Hirsch'i eramuusikakooli õpilaste õhtu.

Pääsetähed á 25 mk. ja 50 mk. müügil Dugiase tän. 2 ja o.-ü. »Esto-Muusika« kassas.

Kõrges headuses toitwaid

makaroone, nuudleid, ja lapschaad.

Wabrik „IRENE",

könetr. 22-58, 16-69.

Nõudke kõikidest äridest.

Põllutööministeerium

annab 22. detsembril 1927. a. kinnise wähempakkumise teel maakorralduse waltsusele ruumides Tallinnas, Wabaduspuiesteel nr 1 wälja;

1) Leiwa magiftraalkanali laotamise töö Harjumaal, üldise pikkusega 6610 meetrit ja töösuurusega 44.000 kantmeetrit.

2) Taebla Paltwere jõe lõikoja sõõrenduse töö Läänemaal, üldise pikkusega 680 meetrit ja töösuurusega 870 kantmeetrit.

Wähempakkumisest osa wõtta soowijail tuleb maakorralduse waltsusele pakkumise kindlustuseks sisse maksa eelmise töö kohta 100.000 marka ja teise töö kohta 10.000 marka. Lähemaid teateid wäljaantawate tööde kohta wõib saada põllutööministeeriumi kultuurtehnika büroost Wabaduspuiesteel 1, igal tööpäewal k. 10—13.

Põllutööministeerium.

500 sülda kase-, männi-, wõi

lepapuid

28" ostab keskhaigemaja, Kirikuaia t. 11, Tallinnas. Kinnised pakkumised, tempelmarg. warustatult, sisse anda kuni 20. dets. s. a. keskhaigemaja kontori, kus wõib saada ka teateid puudeostu tingimuste üle.

„Nordland"

kapt. W. Neumann.

Laewaärl Rud. Christ. Gribel Stettin.

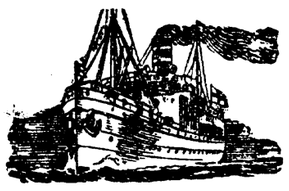

„Wellamo"

kapt. B. Förbom

Laewaärl Finska Angfartygs Aktiebolaget Helsingfors.

Tallinnast—Stettiini igal laupäewal.

aurik **„Nordland"** 17. detsembril s. a ja edaspidi igal teisel laupäewal kl. 3 p. l || aurik **„Wellamo"** 24 detsembril s. a. ja edaspidi igal teisel laupäewal kell 3 p. l.

Tallinnast—Helsingi igal esmaspäewal.

aurik **„Nordland"** 26 dets. ja edaspidi igal teisel esmaspäewal kell 9 hommikul || aurik **„Wellamo"** 19. dets. ja edaspidi igal teisel esmaspäewal kl 10 homm.

Stettiinist—Tallinna ja **Helsingi** igal laupäewal

aurik **„Nordland"** 24. dets. ja edaspidi igal teisel laupäewal kl 1 p. || aurik **„Wellamo"** 17. dets. ja edaspidi igal teisel laupäewal kl. 1 p

Helsingist—Tallinna ja **Stettiini** igal laupäewal

aurik **„Nordland"** 17. dets. ja edaspidi igal teisel laupäewal kl. 10 homm || aurik **„Wellamo"** 24. dets ja edaspidi igal teisel laupäewal kl 10 h

Lähem teateid annawad, platside ettetellim ja sõidukaardid saadawad Tallinna esitajatelt

Aurik **„Nordland"** jaoks **N. Christiansen & Co.** Lai tän nr. 34, könetr 16—66. 21—66 Tel. aadr «FACH».

Aurik **„Wellamo"** jaoks **Carl F. Gaminbäck,** Uus tän nr. 2. könetr 81 ja 7-04. Tel. aadr. «CAHONBÄCK»

Estoonia teater

Reedel, 14. detsembril kell ½8 õhtul

Dimitri Smirnoffi teiseks külaesiinetenduseks

„Padaemand".

Tšaikowski ooper 3 waatuses, 7 pildis.

Peaosas Dim. Smirnoff.

Neljapäewal, 15. detsembril kell ½8 õhtul

4. korda

„Ilus Helena".

Offenbachi operett 3 waatuses. Pääsetähed 40—250 mk.

Eelteade: Laupäewal, 17. dets. kell ½8 õhtul

Dimitri Smirnoffi kolmandaks külaesiinetenduseks

„Eugen Onegin".

Tšaikowski ooper 3 waatuses, 7 pildis.

Lenski osas Dimitri Smirnoff.

Pääset. eelmüük teatr., 14. dets. alates.

RAHWATEATER.

Reedel, 14. detsembril kell 8 õhtul

üldhinnadega à 15 marka.

„Lõbus lesk".

Operett 3 waatuses.

Neljapäewal, 15. detsembril kell 8 õhtul

üldhinnadega à 15 marka

„Rahaneelus".

Rahwaetüüd 3 waatuses.

WENE TEATER

A. W. Pronkowi direktsioon, Saksa teatri ruumes.

S. R. ARBENINA wõõrusetendused.

Neljapäewal, 15. dets. k. a.

„Соборъ Парижской Богоматери",

Draama 9 pildis V. Hugo romaani järele.

Esmeralda — S. R. Arbenina, Sherweja — W. K. Darjalowa, Frollo — W. J. Bostunow, Quasimodo — Hugo Laur.

Uued dekoratsioonid — O. W. Obolskaia-Ivanowa töö. V. A. Sepa lawastus.

Kaasategewad: keelpillideorkester, koor, ballett.

Algus kell 7½ õhtul.

Eelteade: Pühap., 18. dets. „Маска и лицо"

S. Fennaldi komöödia 3 waatuses.

Piletid müügil.

Laupäewal, 17. detsembril k. a. **Kurttummade pidu.** Pöörd tõrbis. Suurepärane mudilaste Kurttummad tegelased. Eestlaste lõpetus taasis. Algus kell 8 õhtul. Läpp kell 2. Piletite eelmüük Lembergi kaubamajas, Wiru tn. 3 ja Raekoja platsil, Jaani tän. nr. 6. Eesti Kurttummade Seltsi juhatus.

Tunnid

Matemaatika

kõikide aineste ja matemaatikaaste kõrgemate eksamite jaoks. Tehnika tän. 14—9, hoovimaja.

Economist lately finished the university wants

English conversation

Also in exchange of Estonian, Russian or German. Write to the newspaper sub «Acquaintance».

Autokursus.

Kõrgeline eksamineerimine autojuhtide 1. klassi kutseline kõrgeseaemiseks, teoeria ja praktikaga. Õpetus kestab selgeksjaamiseni ühes lõhkaowitusega. Kursust juhatab mehaanik ja lektor K. Purtsau kõige uuema meetodi järele. Õppijad wõiwad endid üles anda S. Kloostri tän. 16, garaažis.

Roland-Linie A-G., Bremen.

BREMENI

ilma ümberlaadimata laadib sin

aurik **„Specht"**

22./23. detsembril s. a.

Sama aurik wõtab ka peale läbiweokaupu kõikidesse maailma sadamatesse, ümberlaadimisega Brementis.

Järgmised juhused korrapäraselt igal nädalal.

Kaubaülesandmist wõtab wastu

BALTI LLOYD,

Tallinn, Pikk t. 40, könetr. 21-63 ja 17-99.

Lihahakkimismasinaid
jäämasinaid
triikmasinaid
korkimismasinaid
juukselõikamismasinaid
habemeajamisterasid
»Swing«
lauanuge ja kahwleid
kööginuge
korgitõmbajaid
wineeri wäljasaag. töörlistu
tõukekelke
petrooleumiahjusid
ruttusoojendawaid ahjusid,

kütmiseks turwastega, koksiga, puudega, saepuruga jne.

soowitab odawasti

A.-S. O. Schneider & Ko,

Tallinnas, Estoonia puiest. nr. 19.

Puhtaid kaltse

ostab

„Päewalehe" trükikoda

Pikk tän. 2.

Originaal Norra

KALAJAHU

sea- ning kanakaswatajatele soowitab laost

Jaekel's Trading Co

Pikk tän. 52, könetr. 26-46.

Kautsjoniwõimelist wastutawat leiku

ökonomi

I järgu alkoholiliste jookidega einelauale **tarwis** Koha peale kandideeriwate isikute soowiawaldus wõetakse wastu igapäew kella 7—9 õhtul kuni 16 dets. 1927 Läti seltsis, Narwa mnt. 13.

Watku kartuliühisus

ostab

riiginormi piirituse põletamise õigusi. Teatada Watku kartuliühisusele, Kadrina kaudu.

Teadaanne.

22. detsembriks s. a. kella 11 wäljakuulutatu rukki wõistluspakkumine on määramata aja pea edasi lükatud. War. wal. intendantuuriosakon

Surma läbi lahkunud ühingu asutajat ja kauaaegset juhatuse esimeest, direktor

WOLDEMAR HORST'i

mälestab **Eesti Laewaomanikkude Ühing**

Surma läbi lahkunud mereasjanduse tegelast

kapten Woldemar Horst'i

mälestab **Mereasjanduse Peawalitsuse ametkon**

---

†

Direktor Woldemar Horst'i

mälestawad sügawas leinas

Balti Päästeseltsi ametnikud.

---

†

Direktor Woldemar Hor

mälestawad sügawas l

Balti Päästeseltsi k

---

†

Direktor Woldemar Horst'i

mälestawad sügawas leinas

Balti Päästeseltsi Eesti Rannasõidu liini ametnikud.

Ootamata lahkunud

Anna Männi

(ptad. Seebik)

leinab p

Matmine neljap., 15. dets. kell 2 Issa lahkemisekambrist Re

Oma esimest auliiget

kapten Woldemar Horst'i

mälestab sügawas leinas

Ühing Meremeeste Kodu.

Õnnetu surma läbi lahkunud haarametnikku

Richard Prügi

leinawad **riigi turbatööstuse Ellamaa tööstuse ja elektrijaama ametnikud ja töölised.**

---

†

MARTA TRAMM.

Sünd. 15. weebr. 1889. surn. 12. dets. 1927.

Matmine pühapäewal, 18. dets. kell 2.15 Jaani kirikust Kalamaja surnuaiale.

Õde.

JUVELIIR- ja KELLAÄRI

S. APANANSKY

Tallinn, Wiru t. 11,

soowitab rikkalikus walikus kõiksugu **kuld-, hõbe- ja kristallasju** ja **kelli** kõiksugu wabrikutest.

Hinnad mõõdukad.

---

†

Marta Tramm

K. N. N. U. „Sõprusklubi" Tallinn.

Ämmaemandad

Ämmaemand

A. Mander

Wäike Pärnu mnt. 19. fr. 8. (hoowimajas) või Silda tän. 2.

Ämmaemand-mesiõerija

L. Rähn-Linson

Gonfiori tän. 26—2. Tel. 12-22.